

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminologie

Mravnostní kriminalita v prostředí Internetu

Bakalářská práce

Sexual crime on the Internet

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Tomáš Najman

AUTOR PRÁCE

Ilona Jarošová

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 15. 3. 2021

.....
Ilona Jarošová

Poděkování

Dovoluji si tímto poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Tomášovi Najmanovi za jeho podnětné připomínky, odborné vedení a čas, který mi věnoval při vedení mé práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou týkající se mravnostní kriminality v prostředí Internetu. První kapitola popisuje základní pojmy, které jsou klíčové pro definici tohoto druhu kriminality. V následující kapitole jsou představeny druhy počítačové mravnostní kriminality, které se v současnosti nejčastěji vyskytují. Konkrétně se jedná o dětskou pornografii, sexting, kybergrooming, sextortion, webcam trolling a kyberstalking. Další kapitola pojednává o fenomenologii. Je zde popisována dynamika a struktura registrovaných skutků za určité časové období počítačové mravnostní kriminality a dále struktura pachatelů a objektů napadení v roce 2021. Čtvrtá kapitola charakterizuje pachatele této kriminality. Poslední kapitola objasňuje prevenci mravnostní kriminality v prostředí Internetu.

Klíčová slova

Internet, počítačová mravnostní kriminalita, dětská pornografie, kybergrooming, sexting, pachatel, oběť, bezpečnost, prevence

Annotation

This bachelor thesis focuses mainly on the issues sexual crime on the Internet. The first chapter explains the core terms and definitions that are key for understanding this topic. In the following chapter the specific types of most common online illegal offences are introduced. Specifically, child pornography, sexting, cybergrooming, sextortion, webcam trolling and cyberstalking. The next chapter dwells into phenomenology and points out the dynamics and structure of registered crimes across a certain period and the structure of offenders and victims in the year 2021. The fourth chapter characterizes the perpetrators of these crimes. The last chapter discusses ways to prevention sexual crime on the Internet.

Keywords

Internet, sexual crime on the Internet, child pornography, cybergrooming, sexting, offender, victim, safety, prevention

Obsah

Úvod	7
1 Základní pojmy spjaté s počítačovou mravnostní kriminalitou.....	9
1.1 Morálka.....	9
1.2 Mravnostní kriminalita	10
1.2.1 Kriminalita sexuální	10
1.2.2 Kriminalita spjatá s prostitucí.....	11
1.3 Kybernetická kriminalita.....	11
2 Klasifikace počítačové mravnostní kriminality	14
2.1 Dětská pornografie	14
2.2 Sexting.....	18
2.3 Kybergrooming	20
2.4 Sextortion	23
2.5 Webcamtrolling.....	24
2.6 Kyberstalking	26
3 Fenomenologie počítačové mravnostní kriminality.....	29
3.1 Stručná historie a vývoj Internetu.....	29
3.2 Dynamika registrovaných trestných činů počítačové mravnostní kriminality v ČR v letech 2011-2021	32
3.3 Struktura registrovaných činů počítačové mravnostní kriminality v ČR v roce 2021.....	35
3.4 Struktura počítačové mravnostní kriminality dle osoby pachatele v roce 2021.....	37
3.5 Struktura počítačové mravnostní kriminality dle objektu napadení v roce 2021.....	38
4 Charakteristika pachatelů počítačové mravnostní kriminality	39
4.1 Deviantní pachatelé.....	39

4.1.1 Deviace v objektu	40
4.1.2 Deviace v aktivitě	44
4.2 Nedeviantní pachatelé	46
4.3 Ženy jako pachatelky	47
5 Prevence počítačové mravnostní kriminality	50
Závěr.....	54
Seznam použitých zdrojů	56
Seznam příloh.....	61

Úvod

Problematika mravnostní kriminality v prostředí Internetu je v současné době velmi aktuální. Aktuálnosti nejen přispěl vývoj Internetu, který se stal součástí každodenního života, ale v posledních dvou letech také doba světové pandemie. Během světové pandemie lidé využívali internet také k práci či online výuce, a proto není troufalé tvrdit, že na internetu lidé trávili alespoň o 50 % více času než v době před pandemií. Tím, že lidé tráví na internetu více času, dochází k navyšování počtu potencionálních obětí, neboť uživatelé internetu dostatečně nedbají na svou ochranu a na ochranu svých blízkých. Jako příklad lze uvést situaci, ve které rodiče nechávají své děti užívat internet v podstatě bez dohledu a o tom, jak by se děti měly a neměly na internetu chovat, s nimi téměř vůbec neřeší.

Mezi hlavní oběti počítačové kriminality patří děti, zejména v předpubertálním věku. Děti jsou pro pachatele počítačové mravnostní kriminality snadným cílem. Důvodem je jejich neznalost a nevyzrálost, které počítač užívají. Za svou neznalost částečně nemohou, neboť nebezpečí, které v prostředí Internetu hrozí, s nimi nikdo neprobírá dostatečně brzy, nebo s nimi tato problematika není probírána vůbec. Mnoho dětí se o nebezpečí dozvídá až ve školách v rámci různých projektů. Pokud k nějaké prevenci dochází i mimo školní prostředí, tak většinou až v době, kdy se dítě na internetu už nějaký čas pohybuje.

V rámci narůstajícímu času stráveného na internetu vzrůstá závislost mladé generace zejména na sociálních sítích. Sociální sítě přináší spoustu výhod, jako například psaní zpráv svým blízkým zdarma, možnost videohovoru, rychlost komunikace mezi osobami apod. Kvůli již zmiňované rychlosti se v lidech začal budovat strach z toho, že něco zmeškají, která se projevuje neustálým kontrolováním sociálních sítí. Tím, že se stále více tato závislost u mladé generace projevuje, může dojít ke vzniku i dalších problémů. Příkladem může být nedostatek pohybu, který může postupem času ohrozit zdraví závislých osob, zhoršení studijních výsledků, neschopnost trávit volný čas i v jiném prostředí než na Internetu, psychické problémy apod.

Cílem této bakalářské práce je vymežit mravnostní kriminalitu páchanou v prostředí Internetu, konkrétně základní pojmy s ní spjaté, její vývoj, typologii pachatelů a prevenci počítačové mravnostní kriminality.

1 Základní pojmy spjaté s počítačovou mravnostní kriminalitou

Počítačová mravnostní kriminalita je kombinací mravností a kybernetické kriminality. Jedná se o takovou kriminalitu, jejíž předmětem útoku je mravnost. Od mravnostní kriminality se liší tím, že je páchaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Tato část kriminality je poměrně latentní. Hlavním důvodem je fakt, že se jedná o relativně nový fenomén v páchání trestné činnosti, jehož vyšetřování a odhalování je velmi náročné. Je tedy potřeba, aby policie na vyšetřování a odhalování tohoto druhu kriminality byla dostatečně jak materiálně, tak personálně vybavena.¹

1.1 Morálka

Morálka (z lat. *moralis*, od *mos*, *mores* = mrav. mravy) je soubor hodnot, pravidel, vzorců chování a ideálů ve společnosti, kterými se lidé řídí ve svém jednání. Dodržování morálky je vynucováno sankcemi veřejného mínění.² Jedinec tak podléhá tzv. neformální sociální kontrole, neboť je na něj společností vyvíjen sociální tlak. Dodržování morálky je kontrolováno a hodnoceno i samotným člověkem, konkrétně jeho svědomím. Její porušování může mít za následek například stud, nevoli, pocit viny či rozmrzelost.³

Jednotlivé hodnoty, pravidla, vzorce chování a ideály nejsou nijak kodifikované. Závažná část morálního kodexu je v řadě kultur přetransformovaná v právní kodex, neboť morálku lze charakterizovat i jako schopnost rozlišovat dobré od špatného.⁴ Morálka není pouze právním kodexem, ale je také podmíněna kulturně

¹ HEJDUK, Marek. Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1, s. 63-80. ISSN 1801-8211.

² Morálka – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Mor%C3%A1lka>

³ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. str. 15. ISBN 80-7178-739-6.

⁴ Morálka – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Mor%C3%A1lka>

Z toho vyplývá, že některé společnosti vnímají za nemorální takové jednání, které je společností mravně nezávadné. Vnímání morálky není tedy ovlivněno pouze hranicemi jednotlivých států, nýbrž i například náboženským přesvědčením.⁵

1.2 Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita je součástí obecné kriminality. Je pro ni charakteristická spjatost s pohlavním pudem, proto do oblasti mravnostní kriminality lze zařadit všechna sexuálně motivovaná jednání, která nejsou společensky akceptovatelná a tolerovaná.⁶

Skupina mravnostních trestných činů se nachází převážně ve zvláštní části trestního zákoníku v hlavě III „Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“. Nutno podotknout, že nelze mravnostní kriminalitu omezovat pouze na páchaní trestných činů nacházející se v této hlavě trestního zákoníku. Lze mezi tyto trestné činy zařadit například i některé činy z hlavy I „*Trestné činy proti životu a zdraví.*“ *Obecně ji lze tedy definovat jako „soubor trestněprávně relevantních jednání, která jsou motivovaná pohlavním pudem či jsou motivovaná jinak (například finančně u trestných činů obchodování s lidmi, kuplířství), avšak přímo či zprostředkovaně útočí na sexuální integritu člověka.“⁷*

Obecně lze mravnostní trestné činy rozdělit do dvou kategorií, kterými jsou Sexuálně trestné činy a Trestné činy spojené s prostitucí.

1.2.1 Kriminalita sexuální

Podstatou sexuální kriminality je ukájení sexuálních potřeb takovým způsobem, který není tolerovaný společností, je proti vůli jiné osoby a je v rozporu s trestním zákoníkem. Často bývá nerespektována věková hranice 15 let, která mimo jiné dovoluje jedinci započít svůj sexuální život. Tímto oběti hrozí nebezpečí fyzického či duševního zdraví a je narušen její mravní vývoj.⁸

⁵ JELÍNEK, Jiří. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. Teoretik. str. 329. ISBN 978-80-7502-499-2.

⁶ GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. str. 298. ISBN 978-80-7598-554-5.

⁷ JELÍNEK, Jiří. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. Teoretik. str. 330. ISBN 978-80-7502-499-2.

⁸ ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. str. 85. ISBN 978-80-7380-312-4.

Skutkové podstaty sexuálních trestných činů jsou zařazeny zejména ve zvláštní části trestního zákoníku v hlavě III „Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“. Konkrétně sem řadíme znásilnění (§ 185 trestního zákoníku), sexuální nátlak (§ 186 trestního zákoníku), pohlavní zneužití (§ 187 trestního zákoníku), soulož mezi příbuznými (§ 188 trestního zákoníku), dále šíření pornografie (§ 191 trestního zákoníku), výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 trestního zákoníku), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 trestního zákoníku), účast na pornografickém představení (§ 193a trestního zákoníku) a navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b trestního zákoníku). Sexuální trestné činy nalezneme i mimo tuto hlavu, např. v hlavě IV „Trestné činy proti rodině a dětem“, konkrétně ohrožování výchovy dítěte (§ 201 trestního zákoníku) nebo svádění k pohlavnímu styku (§ 202 trestního zákoníku).⁹

1.2.2 Kriminalita spjatá s prostitucí

Prostituce jako taková není v trestním zákoníku upravována – není trestná. Trestné jsou pouze činy spojené s prostitucí. Tyto činy jsou upravené především ve zvláštní části trestního zákoníku v hlavě III „Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“. Jedná se konkrétně o trestný čin kuplířství (§ 189 trestního zákoníku) a prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190 trestního zákoníku). Mezi další trestné činy spojené s prostitucí lze dále zařadit například trestné činy v hlavě I „Trestné činy proti životu a zdraví“ (§ 152 Šíření nakažlivé lidské nemoci, § 155 Ohrožení pohlavní nemoci) nebo v hlavě II „Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství“ (§ 168 Obchodování s lidmi). Kriminalita spjatá s prostitucí je často doprovázena i majetkovou a násilnou kriminalitou.¹⁰

1.3 Kybernetická kriminalita

Kybernetickou kriminalitu (angl. *cyber crime*) lze definovat jako kriminalitu páchanou v kyberprostoru (angl. *cyber space*), tj. veškerý virtuální prostor

⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

¹⁰ tamtéž.

v reálném čase. Tato kriminalita je páchaná zejména na internetu, a jelikož se internet stal součástí každodenního života člověka žijícího v moderní společnosti, je kyberkriminalita pojem, se kterým se v dnešní době setkáváme poměrně často.¹¹ Tuto část kriminality je tedy potřeba regulovat. Za tímto účelem vzniklo několik mezinárodních dokumentů, přičemž za nejvýznamnější je považována Úmluva Rady Evropy o kybernetické kriminalitě.¹²

Kyberkriminalitu lze dělit dle úlohy kyberprostoru v trestné činnosti na kriminalitu, která existuje pouze v prostředí kyberprostoru a na kriminalitu, která existuje i mimo kyberprostor. Pro kyberkriminalitu existující pouze v prostředí kyberprostoru je typická kriminální aktivita, která nemá výrazně podobnou náhradu mimo kybernetický svět. Je často spjatá s nelegálními počítačovými programy, které jsou pro páchaní kriminality tohoto druhu speciálně vytvořeny. Jako příklad kriminality, kterou lze páchat pouze v kybernetickém prostředí je hacking či kybergrooming. Pro kyberkriminalitu, existující i mimo kyberprostor, lze nalézt ekvivalent v reálném světě. Kyberprostor je zde využíván pouze jako nástroj dané kriminální aktivity. Jedná se o trestné činy jako například spjaté s šířením dětské pornografie či různými internetovými podvody.¹³

Mezi trestné činy, které řadíme do kybernetické kriminality, patří například trestné činy proti majetku. Konkrétně trestný čin neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 trestního zákoníku), opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 trestního zákoníku) a poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232 trestního zákoníku). Dále sem řadíme trestné činy, které jsou páchané nejčastěji prostřednictvím internetu. Jedná se o trestné činy v hlavě III trestního zákoníku „Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“, konkrétně trestný čin šíření pornografie (§ 191 trestního zákoníku), výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192

¹¹ ZOUBKOVÁ, Ivana. Kriminologický slovník. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. str. 82. ISBN 978-80-7380-312-4.

¹² GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. str. 388. ISBN 978-80-7598-554-5.

¹³ JELÍNEK, Jiří. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. Teoretik. str. 480. ISBN 978-80-7502-499-2.

trestního zákoníku) a trestný čin navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b trestního zákoníku). Z dalších hlav trestního zákoníku sem lze také zařadit například trestný čin pomluva (§ 184 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi (§ 270 trestního zákoníku), šíření poplašné zprávy (§ 357 trestního zákoníku) aj.¹⁴

¹⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

2 Klasifikace počítačové mravnostní kriminality

Počítačová mravnostní kriminalita je druhem kybernetické kriminality a je možno ji klasifikovat z hlediska trestně právního a kriminologického, nebo v kombinaci těchto dvou pojetí. V této bakalářské práci je zvolena poslední varianta klasifikace, tedy kombinaci trestně právního a kriminologického pojetí. Mravnostní kriminalitu páchanou na Internetu lze následně rozdělit na dětskou pornografii, sexting, kybergrooming a kyberstalking.¹⁵ Navíc se práce věnuje pojmům jako sextortion a webcam trolling, které s počítačovou mravnostní kriminalitou nemálo souvisí.

2.1 Dětská pornografie

Problematikou dětské pornografie se společnost začala více zabývat v 80. letech 20. století. Poprvé byla tato problematika označena jako komerční sexuální zneužívání dětí na světovém kongresu ve Stockholmu v roce 1989. Jednalo se o vůbec první konferenci na toto téma. Následně v roce 1996 bylo komerční sexuální zneužívání dětí podrobně definováno jako „...*použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo za odměnu v naturálních mezi dítětem, zákazníkem, prostředníkem nebo agentem a jinými, kdo vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely.*“¹⁶

V současnosti jsou definice dětské pornografie obecnější. Na základě několika různých definic lze konstatovat, že dětská pornografie je zobrazení dítěte, nebo osoby vypadající jako dítě, na obrazovém, zvukovém, nebo textovém záznamu v souvislosti se sexuálním chováním.

Nutno podotknout, že samotný pojem dětské pornografie v českém právním řádu není definován. Lze z něj ovšem vyvodit dvě kumulativní podmínky, které musí pornografické dílo zobrazující dítě splňovat, aby bylo dle trestního zákoníku

¹⁵ Počítačová mravnostní kriminalita - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocitacova-mravnostni-kriminalita.aspx>

¹⁶ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. str. 52. ISBN 80-7178-739-6.

považováno za pornografické. První podmínkou je podmínka vyvolání u normálního jedince aktualizace sexuálního pudu a druhou podmínkou je překračování uznávaných morálních norem společnosti, a tedy vzbuzování studu.¹⁷

Jakékoli jednání, které je s dětskou pornografií spojené, je trestné a postihuje ho trestní zákoník. Konkrétně se jedná o trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 trestního zákoníku), trestný čin zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 trestního zákoníku), dále do této skupiny spadá trestný čin účast na pornografickém představení (§ 193a trestního zákoníku) a trestný čin navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b trestního zákoníku).¹⁸

Dětská pornografie je spjatá s dětskou prostitucí. Jednou z příčin dětské prostituce je ekonomická nouze dítěte. Nejčastěji se jedná o skupinu dětí, které jsou na útěku od rodiny nebo z ústavního zařízení. Tyto děti prostituují z důvodu naplnění základních biologických a fyziologických potřeb. Sex tedy nabízí jako protislužbu například za jídlo, ubytování či za úplatu. Další příčinou je emocionální nouze. Emocionální nouze označuje nenaplněné vyšší potřeby, zejména nenaplnění potřeby bezpečí a jistoty, potřeby lásky a sounáležitosti a potřeby úcty a uznání. V těchto případech se dítě často ukvapeně emocionálně i sexuálně oddá dospělému. Později samo poznává, že ho vztah s dospělým emocionálně neuspokojuje a že tento vztah musí ukončit. Po ukončení vztahu se dítě pokouší najít vztah nový s nadějí, že jeho vyšší potřeby budou naplněné. Dochází ale k opakované frustraci. Po několika dalších neúspěšných pokusech uspokojit svou potřebu se dítě rozhodne vyrovnat emoční deficit placeným sexem. Náhradním uspokojením se stávají peníze. S prostitucí, kterou děti provozují z příčiny emocionální nouze souvisí také prodejnost spojená s konzumní mentalitou. Konzumní mentalita je soubor psychických vlastností, pro které je charakteristická orientace na výkon. Ve spojení s dětskou mentalitou to znamená, že děti sebe samy navzájem hodnotí hlavně podle věcí, které vlastní. Pokud dítě nevlastní věci, které jsou aktuálně trendy, snižuje se mu tím šance patřit do skupiny vrstevníků a

¹⁷ SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. str. 290. ISBN 978-80-7380-720-7.

¹⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

být jimi uznáváno. Toto dítě je pak určitým způsobem nucené k prostitučnímu jednání.¹⁹

Pachatelé v případech dětské pornografie se obecně vyznačují strategií, která je obdobná u sexuálního zneužívání dětí. Vyznačují se „...*plánovaným a strategickým postupem, pomalým budováním vztahu důvěry, cíleným vyhledáváním kontaktů s dětmi, používáním příkazů mlčení a připisováním viny dítěti.*“²⁰ Pro pachatele v případech dětské pornografie je typické vyhledávání kontaktu s potencionální obětí. Snaží se angažovat zejména v pedagogické sféře. Snaží se vytvořit u oběti pocit, že je pachatel jejich přítel, který jim vždy a se vším rád pomůže. Poté, co mezi pachatelem a obětí vznikne vztah, je většinou dalším krokem pachatele ukazování již získané dětské pornografie z toho důvodu, aby vybudoval v dítěti zdání normality daných činů. Postupem času pak dochází k samotné inscenaci činů před kamerou. Své činy pachatel zastírá hrou. Často dochází k využívání různých masek a kostýmů, jednak proto, aby se pachateli lépe manipulovalo s dítětem, jednak k utajení jeho identity. Dalším typickým znakem pro pachatele v případech dětské pornografie je nucení dětí, aby zneužívaly jiné děti. K tomuto dochází, pokud pachatel s dotyčnou obětí již pornografický materiál vytvořil. Neslouží tedy pouze jako materiál, který pachatel potřebuje k ukájení, ale také jako materiál k vydírání dítěte. Vydírání slouží pachateli i jako prostředek, kterým donutí dítě mlčet.²¹

Někteří pachatelé v případech pornografie s dětmi se považují za sběratele. Své sbírky se snaží neustále rozšiřovat, a to buď výměnou pornografického materiálu s jiným sběratelem, nebo přímo od dítěte (oběti). Sběratelům se většinou totiž podaří si u dětí vybudovat důvěru, kterou využijí k získání pornografických materiálů. Dítě (oběť) samo pornografický materiál vytvoří a následně ho s pachatelem sdílí nejčastěji prostřednictvím sociálních sítí. Nejenže se tímto jednáním sbírka sběratele rozšíří, ale zprostředkováním materiálu dává dítě

¹⁹ MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál, 2008. str. 42. ISBN 978-80-7367-320-8.

²⁰ tamtéž, str. 102.

²¹ tamtéž, na stejné straně.

možnost pachateli daný materiál využít buď k získání dalších materiálů od dítěte pomocí vydírání, nebo ke sdílení či k výměně materiálu s jiným sběratelem.

Pornografické snímky dětí je možné získat i jinak, a to fotografováním dětí – modelů za účelem profesionálního využití snímků např. v reklamě či časopisu. Pachatelé těchto případů využívají složitou sociální či finanční situaci rodiny a pod příslibem finanční částky nabízí rodinám své služby. Pachatelé poté, kdy rodina k nabídce přistoupí, nutí děti při fotografování k obnažování se nebo k lákání dalších dětí ke spoluúčasti. V některých případech organizátoři těchto akcí donutí své oběti k užití omamných a psychotropních látek.²²

Jedním z následků dětské pornografie je těžká forma traumatizace oběti. Projevuje se zejména v narušení vztahu dítěte k sobě samému, v chování a prožívání, v interpersonálních vztazích, v nedůvěře k lidem apod. Trauma je tím hlubší, čím je oběť mladší, čím déle čin trval a čím více útoků se událo. Změny v chování a prožívání lze rozdělit na interní a externí. Interní změny spočívají v izolaci. Oběť přestane komunikovat s druhými, sama sebe vnímá negativně, trpí úzkostmi a mohou se také u nich vyskytovat somatické potíže, poruchy příjmu potravy a sebepoškozování. Externí změny se v chování a prožívání projevují agresivitou jedince. Jedinec je nepřátelský a násilnický. Násilí oběti s externalizujícím chováním může vést až k mučení či zabíjení zvířat.²³ Dalším následkem činů, které jsou spjaté s dětskou pornografií, je drogová závislost, neboť někteří pachatelé využívají omamné a psychotropní látky k tomu, aby byla oběť povolnější a aby oběť zcela jasně nevnímala realitu.²⁴

U kriminality, která je spjatá s dětskou pornografií, je důležitá otázka její prevence. Klíčová je zejména sekundární prevence, tedy prevence působící na lidi či místa, které jsou charakterizované jako náchylné k páchání kriminality. Její cílovou

²² Počítačová mravnostní kriminalita - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocitacova-mravnostni-kriminalita.aspx>

²³ MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál, 2008. str.61. ISBN 978-80-7367-320-8.

²⁴ VANÍČKOVÁ, Eva. *Komerční sexuální zneužívání dětí*. Praha: Česká společnost na ochranu dětí, 2004. Růžová linka. str. 6. ISBN 80-239-3443-0.

skupinou jsou děti. Úkolem této prevence je upozornit na nebezpečí v prostředí Internetu, naučit děti, jak se nebezpečí ubránit a zároveň je naučit, jak smysluplně využívat svůj volný čas.²⁵

Někteří autoři rozlišují od dětské pornografie tzv. nudistický materiál. Za nudistický materiál lze považovat fotografie, videozáznamy apod., které vznikly za účelem vytvoření rodinné vzpomínky. Jedná se například o fotografii odhaleného miminka v rodinném albu. Některé tyto záznamy se pak nezjistitelnými cestami dostanou do pornografické produkce. Je důležité podotknout, že tzv. nudistický materiál na rozdíl od dětské pornografie nebyl vytvořen za účelem pohlavního ukájení.²⁶ V dnešní době je získávání nudistického materiálu do pornografické produkce jednodušší, a to kvůli sociálním sítím (např. Facebook, Instagram). Rodiče na svých, často i veřejných, profilech sdílí odhalené fotografie svých dětí zcela dobrovolně a bez myšlenky, že by fotografie jejich dětí mohly být takto zneužity.

2.2 Sexting

Sexting vznikl jako složenina dvou slov – sex a textování. Jedná se o rozesílání zpráv (SMS nebo zprávy na sociálních sítích), fotografií či videí, které mají sexuální obsah.²⁷ Jedná se velice aktuální problematiku. V roce 2017 zrealizoval projekt E-Bezpečí ve spolupráci s O2 Czech republic výzkum nazvaný Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru. Výzkumu se zúčastnilo 4878 respondentů s průměrným věkem čtrnáct let, z nichž každé druhé dítě bylo v kontaktu na sociálních sítích minimálně s jedním cizím člověkem a jedné pětina respondentů by nedělalo problém se s člověkem, kterého znají pouze z internetu osobně sejit. 74 % respondentů přitom považovalo sexting za rizikový. 15 % dětí mělo již se sextingem přímou zkušenost, přičemž hlavním důvodem jeho provozování bylo „obdarovat“ svého přítele či přítelkyni (celkem 36 % z dětí

²⁵ BRAUN, Richard et. al. *Problematika dětské pornografie a její prevence na škole*. Praha: VÚP ve spolupráci s MŠMT, 2003. str. 15. ISBN n.

²⁶ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. str. 53. ISBN 80-7178-739-6.

²⁷ KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. str. 314. ISBN 9788088168157.

s přímou zkušeností se sextingem). V těchto případech šlo zcela o dobrovolnou aktivitu dětí. Alarmující ovšem bylo, že 7 % z dětí s přímou zkušeností se sextingem bylo k provozování sextingu donuceno někým jiným.²⁸

Z výzkumu vyplývá, že sexting může mít dle svého vzniku dvě formy. První forma je dobrovolný sexting, jinak nazýván také jako konsensuální. K této formě sextingu je nutné podotknout, že rozesíláním elektronického materiálu se sexuálním podtextem odesílatelem se sám odesílatel, tedy oběť, na trestném činu podílí, neboť sám zneužitý materiál vytvořil. K dobrovolnému vzniku eroticky laděných zpráv dochází nejčastěji mezi partnery či blízkými přáteli – tedy mezi osobami, které si navzájem důvěřují. Dochází k němu bez myšlenky, že by příjemce mohl tyto zprávy později zneužít. Ke zneužití dochází v okamžiku, kdy se vztah mezi odesílatelem (obětí) a příjemcem (pachatelem) naruší. Jedná se například o rozchod mezi partnery. Po narušení vztahu se pachatelem stává ona blízká osoba. Druhou formou je nedobrovolný sexting, jinak známý pod termínem nekonsensuální. Jedná se sexting vytvořený pod nátlakem často v rámci vydírání s využitím již získaných intimních materiálů.²⁹ Pod pohrůžkou zveřejnění takového materiálu na sociální síti pachatel vymáhá od oběti další obdobný materiál. V takových případech pachatelé další získaný materiál využívají buď pro uspokojení vlastní potřeby, nebo jej sdílí s třetí osobou. Dalším motivem výhrůžek může být například obnovení partnerského vztahu nebo provozování sexuálních aktivit s bývalým partnerem.³⁰

Mezi dospělými sexting jako takový trestný není. Pachatel může ovšem tím, jakým způsobem obdobný materiál získává, naplňovat skutkovou podstatu trestného činu vydírání (§ 175 trestního zákoníku).³¹

²⁸ Téměř každé šesté dítě sdílí své intimní fotografie a videa. Nezdráhají se ani videochatů nebo osobních schůzek s cizími lidmi - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/tiskove-zpravy/1246-vyzkum-sexting-2017>

²⁹ KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. str. 315. ISBN 9788088168157.

³⁰ Sexting a jeho rizika (animace) - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevny-spojene-s-online-komunikaci/sexting/2436-sexting-a-jeho-rizika-animace>

³¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Jiná situace nastane, pokud dojde ke zveřejnění materiálu se sexuálním podtextem v případě, že původním odesílatelem fotografie či videa bylo dítě. Je nutné podotknout, že ačkoli osoby starší patnácti let mohou vyvíjet sexuální aktivitu, dle trestního zákoníku jsou až do osmnácti let považovány za děti.³² Z toho vyplývá, že se z příjemce erotické zprávy zároveň stává i držitel dětské pornografie. Sdílení takového materiálu pak vede k naplnění skutkové podstaty trestného činu šíření pornografie (§ 191 trestního zákoníku), dále pak trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 trestního zákoníku) a trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 trestního zákoníku).³³

Sexting je velice rizikovým jednáním. Mezi hlavní rizika sextingu patří zejména situace, ve které potencionální pachatel obdrží citlivý materiál, který může zneužít i s velkým časovým zpožděním, neboť zveřejnění takového materiálu je prakticky nemožné z internetu „smazat“. Jelikož se sexting může projevit až za několik let, může ohrozit pracovní život oběti, neboť objevené citlivé materiály mohou u některých zaměstnavatelů vést až ke ztrátě zaměstnání. Další riziko souvisí se vznikem trestní odpovědnosti za šíření sextingu u dětí. Zákon sice uvádí, že od patnácti let je možné vést aktivní sexuální život, nýbrž focení či natáčení při sexuálním aktu, nebo jeho pouhé písemné zaznamenávání je až do osmnácti let trestné. V neposlední řadě je provozování sextingu pro jeho oběti rizikové, poněvadž se často stává prostředkem pro vydírání v rámci tzv. kybergroomingu.³⁴

2.3 Kybergrooming

Za grooming se obecně považuje manipulativní chování. Kybergrooming lze definovat jako psychickou manipulaci oběti na internetu s cílem jejího sexuálního zneužití.³⁵ Osoba dopouštějící se kybergroomingu se nazývá kybergroomer. Jeho hlavním cílem je vybudovat důvěrný vztah s obětí v kyberprostoru a následně

³² Počítačová mravnostní kriminalita – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocitacova-mravnostni-kriminalita.aspx>

³³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

³⁴ KOHOUT, Roman a Radek KARCHŇÁK. *Bezpečnost v online prostředí*. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, 2016. str. 49. ISBN 978-80-260-9543-9.

tento vztah přenést z virtuálního světa do reálného. Pachatel tak oběť přiměje k osobnímu setkání. Výsledkem tohoto setkání pak může být fyzický, sexuální či jiný útok na oběť.³⁶

Oběti kybergroomingu bývají nejčastěji děti, konkrétně dívky mezi třináctým a sedmnáctým věkem. Mezi nejrizikovější skupinu dětí patří zejména adolescenti, neboť se zajímají o lidskou sexualitu a jsou ochotni o ni hovořit. Dominantní rizikovou skupinu tvoří také děti s nízkým sebevědomím, děti, které se nacházejí v těžké životní situaci a děti naivní a přehnaně důvěřivé. Děti, které patří do těchto skupin, je možné snadněji citově i fyzicky izolovat, protože obtížněji rozpoznávají rizikovou komunikaci na internetu. Hlavním důvodem je, že tyto potenciální oběti se cítí často samy, nepochopené svým okolím, nebo se jim nedaří zapadnout do kolektivu a získat přátele. Internet se pro ně stává místem, kde se jim daří navazovat mezilidské vztahy a kde získají pomoc, kterou potřebují.³⁷

Pachatelé kybergroomingu bývají velice trpěliví a manipulativní. Jsou dobří v komunikaci s dětmi. Dokážou si u dětí vybudovat důvěru, neboť se ke své potenciální oběti chovají velice přátelsky, zajímají se o její problémy a snaží se jí pomoci. Oběť má pak pocit, že je pro někoho důležitá a má nutkání si s kybergroomerem psát téměř neustále, čímž dochází k tomu, že se oběť od svých vrstevníků izoluje.

Samotný proces manipulace dítěte na internetu má několik etap. První etapou je již zmíněné vzbuzení důvěry a snaha oběť izolovat. V této etapě si pachatel vybírá svoji oběť, staví se do osoby, která oběti rozumí a snaží se její problémy vyřešit. Snaží se s ní také řešit citlivá témata, jako například její dosavadní sexuální aktivitu, problémy rodičů apod. Cílem tohoto jednání pachatele je si s obětí vytvořit přátelský či romantický vztah. Často se v této fázi pachatel vydává za někoho

³⁵ GRŽIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. str. 397. ISBN 978-80-7598-554-5.

³⁶ KOLOUCH, Jan. CyberCrime. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. str. 313. ISBN 9788088168157.

³⁷ tamtéž, na stejné straně.

jiného. Druhou etapou manipulace dítěte na internetu je podplácení oběti dárky či různými službami, čímž pachatel posiluje vztah s obětí. Dochází zde k samotnému budování vztahu. Třetí etapou je vyvolání emoční závislosti na osobě útočníka. V této etapě je již vztah mezi dítětem a pachatelem vybudovaný a dítě se pachateli svým způsobem oddává. Útočník zná svou oběť dokonale – zná její problémy, tajemství, program apod. Pro dítě se v této fázi stává útočník skvělým přítelem. Čtvrtou etapou je osobní setkání pachatele s obětí, pokud k osobnímu setkání doposud nedošlo. Poslední etapou je pak sexuální obtěžování a zneužití dítěte kybergroomerem.³⁸

Kybergroomer může svým jednáním naplnit skutkovou podstatu například trestného činu pohlavní zneužití (§ 187 trestního zákoníku), ohrožování výchovy dítěte (§ 201 trestního zákoníku) nebo trestného činu svádění k pohlavnímu styku (§ 202 trestního zákoníku).³⁹

U kybergroomingu má klíčovou úlohu prevence. Dítě by mělo být dostatečně informované o bezpečném chování na internetu, tzn. že by mělo znát hodnotu svých osobních údajů, mělo by znát způsob, jakým si lze ověřit identitu neznámé osoby, se kterou na internetu komunikuje a dále by mělo znát rizikovost osobního setkání s cizí osobou z internetu. Důležitou roli v prevenci kybergroomingu hrají i rodiče. Ti by měli s dětmi o jejich aktivitách na internetu otevřeně komunikovat, měli by upozornit své dítě, aby nikde na internetu nesdělovalo své osobní údaje, měli by kontrolovat historii navštívených webových stránek apod. Rozhodně by své dítě neměli nechávat na internetu zcela bez dozoru. V případě, že by rodiče našli například v historii prohlížeče závadnou komunikaci, měli by ihned kontaktovat policii.⁴⁰

Bohužel se ve společnosti v souvislosti s kybergroomingem neustále vyskytují mýty, které vážnost kybergroomingu snižují. Mýty se týkají hlavně charakteristiky

³⁸ HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. str. 53. ISBN 978-80-7387-545-9.

³⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁴⁰ Kybergrooming: Online predátoři a kybergrooming. *Kybergrooming: Online predátoři a kybergrooming* [online]. Dostupné z: <http://kybergrooming.cz/#kybergrooming>

pachatele. Některé tvrdí, že kybergroomeři jsou lidé na okraji společnosti s nízkým vzděláním, nebo neatraktivní starší muži, kteří jsou zcela určitě pedofilové. Ve skutečnosti pachatelé tvoří širokou skupinu osob, mezi které patří osoby jak s nízkým, tak vysokým stupněm vzdělání, jak mladí, tak staří, jak pedofilní, tak nepedofilní osoby, přičemž pedofilní osoby páchající kybergrooming tvoří kolem 10 %. Mýtus, který se ve společnosti také poměrně často vyskytuje je ten, že oběťmi kybergroomingu jsou pouze dívky, i když v realitě je poměr zneužitých dívek a chlapců téměř vyrovnaný.⁴¹

2.4 Sextortion

Termín sextortion pochází z anglických slov sex a extortion, přičemž extortion znamená vydírání. Jedná se tedy o označení vydírání, během kterého jsou využívány citlivé materiály. Obsahem jsou sexuální informace, jejichž nositeli jsou zejména fotografie a videa.⁴² Může mít dvě podoby. První podoba je sextortion zaměřený na konkrétní osobu, kterou pachatel kontaktuje prostřednictvím falešného profilu, který je vytvořen na sociální síti. Oběti napíše pod záminkou seznámení se s někým novým. Postupně si vytváří s obětí důvěrný vztah. Tento vztah dává pachateli možnost s konkrétní osobou manipulovat a nutit ji zaslání svých obnažených fotek a videí. Dokonce může dojít k situaci, kdy pachatel zmanipuluje konkrétní osobu k zahájení videohovoru, během kterého donutí oběť se svléknout a kupříkladu i masturbovat. Pachatel po získání materiálu, který uzná za vhodný, odhalí svou falešnou identitu, resp. oznámí konkrétní osobě, že se jedná pouze o falešný profil na sociální síti a že osoba, za kterou se pachatel vydával, není skutečná a začne svou oběť vydírat. Zpravidla vyhrožuje, že pokud mu oběť nepošle na účet určitý obnos peněz do stanoveného dne, tak získané materiály zveřejní, čímž konkrétní osobu jak v osobním životě, tak

⁴¹ Mýty o kybergroomingu (infografika) - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/z-nasi-kuchyne/2243-myty-o-kybergroomingu-infografika>

⁴² Sextortion – Bullyid Indonesia. *Bullyid Indonesia – Psychologist & Lawyer for victims of online harassment* [online]. Copyright © 2022 Bullyid Indonesia. Bullyid Indonesia is a registered charity, legally registered as Yayasan Nindya Miesye Agita in Indonesia [cit. 05.02.2022]. Dostupné z: <https://bullyid.org/sextortion/>

v profesním životě poškodí. Druhá podoba sextortionu spočívá v posílání hromadných e-mailů vyděračského charakteru. Pachatel vytvoří falešnou zprávu, jejímž obsahem je informace o tom, že nám neznámá osoba pronikla do počítače a získala veškeré naše citlivé údaje včetně našich fotografií a videí. Zároveň nám ve zprávě oznámí, že získala přístup k naší webkameře, prostřednictvím které nás sleduje a nahrává například při intimních chvílích s partnerem. Obsahem je taktéž výhrůžka zveřejnění těchto získaných materiálů. Pokud oběť pachateli nezplatí do dne, který stanoví pachatel. Od první podoby sextortionu se liší druhá podoba tím, že pachatel ve skutečnosti materiál nemá, neboť do počítače nepronikl.⁴³

Za tímto zločinem bývají nejčastěji organizované zločinecké skupiny, pro které je páchání sextortionu celkem jednoduchá cesta k výtěžku. Jednoduché je pro ně i samotné páchání tohoto zločinu, neboť každý uživatel internetu je potencionální obětí. Zároveň je pro ně páchání sextortionu celkem „bezpečné“, poněvadž jejich oběti zpravidla tento čin nenahlašují policii. Důvodem jejich nenahlášení je pocit zahanbení, který je u obětí pachatelem vyvolán.⁴⁴

Pokud se někdo stane obětí sextortionu, měl by zachovat klid, přiznat si, že se stal obětí tohoto zločinu a nestydět se požádat o pomoc buď policejní orgány, nebo jiné instituce zabývající se prevencí kriminality. Dále by oběť neměla pachatelovi zasílat žádné peníze, neboť ji pachatel nemůže nijak zaručit, že po zaplacení dané materiály nezveřejní, nebo nebude pokračovat ve vydírání. Faktem je, že pachatel mohl již před zaplacením dané materiály zveřejnit, či je někomu prodat.⁴⁵

2.5 Webcam trolling

Webcam trolling je nový fenomén počítačové mravnostní kriminality, který se na internetu v poslední době poměrně často vyskytuje. Jedná se o druh podvodu,

⁴³ Co je sextortion - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/71-trivium/2421-co-je-sextortion>

⁴⁴ Sextortion (webcam blackmail) - National Crime Agency. *Home - National Crime Agency* [online]. Copyright © Crown Copyright [cit. 05.02.2022]. Dostupné z: <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/crime-threats/kidnap-and-extortion/sextortion-webcam-blackmail>

⁴⁵ tamtéž.

jehož cílem je získat na základě podvrženého videozáznamu při videohovoru citlivé údaje o oběti, které pachatel později zneužije při vydírání, vyhrožování, stalkingu apod. Oběť podvržený záznam považuje za reálný, neboť je zpravidla nahrán ve videosmyčce a zároveň je na něm zachycena reálná dívka či chlapec, resp. osoba, které údajně patří falešně vytvořený profil na sociální síti.⁴⁶

Pro pachatele je tvorba videozáznamu jednoduchá. Postačí mu si na internetu zakoupit sociální program, který sám dokáže vytvářet virtuální webkameru. Pachateli tento program umožňuje zobrazovat předem nahrané záběry osob, kterým údajně náleží profily na sociálních sítích. Oběť podvržené videosmyčce věří, neboť virtuální kamera má stejné vlastnosti jako webkamera, a navíc oběť pachateli důvěřuje, poněvadž se pachatel jeví jako důvěryhodná osoba, například se pachatel vydává za profesionála.⁴⁷ Pachatel vydávající se za profesionála většinou nabízí profesionálním obětem nabídku práce, která se týká nejčastěji modelingu. Obsahem nabídky je pohlaví a rozmezí věku, které podvodník po zájemci o pracovní místo požaduje a zpravidla je jejím obsahem i fotografie celé postavy, kterou má zájemce zaslat společně s životopisem na konkrétní e-mailovou adresu. Pokud se pachateli nějaký zájemce ozve, může s ním zahájit komunikaci prostřednictvím e-mailu či sociální sítě. V komunikaci oznamuje zájemci, že postoupil do dalšího kola přijímacího pohovoru. S tímto postupem je spjatá i žádost o zaslání dalších a odvážnějších fotografií. Například dívka, která si chce přivydělat brigádou jako modelka, nejprve zašle fotografii své postavy, kde je zahalená a v rámci postupu do dalšího kola zašle „profesionálovi“ fotografii celé postavy, na které je pouze ve spodním prádle. Podvodník komunikaci se svou obětí neustále udržuje a požaduje od ní další fotografie, na kterých se oběť čím dál více odhaluje. Oběti své požadavky zdůvodňuje tím, že například potřebuje znát velikost a tvar prsou, neboť bude fotografovat kolekci podprsenek. Oběť pachatelovi důvěřuje, protože vystupuje jako profesionál, píše formálně apod. Pachatelovy požadavky vrcholí až do chvíle, kdy má veškeré potřebné

⁴⁶ Co je webcam trolling? - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/71-trivium/1420-co-je-webcam-trolling>.

⁴⁷ KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. str. 46. ISBN 978-80-247-5595-3.

materiály a může přejít do další fáze webcam trollingu. Druhá fáze spočívá v oznámení podvodu a následně ve vyhrožování či vydírání oběti. Po oběti zpravidla vyžaduje splnění příkazů, které ji postupně dává. Například aby se oběť nahrála při onanování, nebo aby mu oběť zaslala určitou částku peněz.

Webcam trolling má několik nedostatků, podle kterých ho lze poznat. Jedním z nich je absence zvuku při videohovoru. Pachatel se vymlouvá, že mu nefunguje mikrofon nebo že se nachází v prostředí, ve kterém nemůže mikrofon zapnout, například v knihovně. Dalším nedostatkem je neplynulost videa – buď se video v pravidelných intervalech seká, nebo když pachatel mluví, tak zvuky neodpovídají pohybům rtů. Podezřelý může být i pozadí videa, například se v knihovně za osobou nachází literatura, jejíž názvy jsou psané azbukou.⁴⁸ Pokud si oběť nějakého nedostatku při videohovoru všimne, měla by na něj zareagovat. Například může trvat na zapnutí mikrofonu či může požadovat po protějšku, aby mu okamžitě zamával nebo aby provedl jiné gesto, které nelze zfalšovat, neboť se jedná o gesto zcela náhodné.⁴⁹

2.6 Kyberstalking

Kyberstalking je pojem tvořený slovy kyber a stalking. Termín stalking byl původně používán při lovu zvěře. Znamenalo stopování zvěře až k jejímu uštvání. V dnešní době se za stalking (z angl. slídění, pronásledování) označuje takové pronásledování, které je dlouhodobé a které snižuje kvalitu života oběti. Většinou vyvolává pocit strachu. Kyberstalking lze definovat jako stalking v prostředí Internetu. Jedná se o takové jednání, které spočívá v opakovaném kontaktování oběti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, například prostřednictvím sociálních sítí, e-mailů, telefonátů, SMS zpráv apod. Jedná se o takové jednání pachatele, které se postupem času stupňuje a kterým chce pachatel vyvolat u oběti pocit strachu o své soukromí, zdraví nebo život.⁵⁰

⁴⁸ KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. str. 47. ISBN 978-80-247-5595-3.

⁴⁹ tamtéž, str. 49

⁵⁰ KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. str. 317. ISBN 9788088168157.

Pronásledování v prostředí Internetu je definováno v trestním zákoníku jako trestný čin nebezpečné pronásledování (§ 354 trestního zákoníku). Mezi základní podmínky naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu patří podmínka, že chování pachatele je proti vůli oběti a že je toto jednání způsobilé vzbudit v oběti obavu o její soukromí, život, zdraví či zdraví osob jí blízkých. Dále je zde zařazena podmínka intenzity pronásledování a v neposlední řadě podmínka dlouhodobého trvání pronásledování.⁵¹

Kyberstalking lze rozdělit na přímý a nepřímý. Základem přímého kyberstalkingu je přímá komunikace mezi pachatelem a obětí. Pachatel obtěžuje svou oběť například psaním SMS zpráv, psaním e-mailů, telefonáty apod. Obsahem těchto zpráv či telefonátů jsou nejčastěji výhrůžky, nemravnosti a nenávist. Cílem pachatelova jednání je zejména oběť zastrašit, případně od ní něco získat. Naopak u nepřímého kyberstalkingu není přímá komunikace mezi pachatelem a obětí klíčová. Pachatel se snaží oběti vyhrožovat či ji pomluvit pomocí nepřímých prostředků, například zveřejnění nenávistného příspěvku vůči oběti na Facebooku. Z toho vyplývá, že na rozdíl od přímého kyberstalkingu, se součástí nepřímého kyberstalkingu stávají třetí osoby. Je možné sem také zařadit vytváření a šíření falešných informací o oběti, které ji mohou poškodit.⁵²

Proti kyberstalkingu se lze bránit. Mezi základní pravidla jeho prevence patří opatření ochrany osobních dat na internetu. To znamená užívání kvalitních, silných a bezpečných hesel, věnování pozornosti informacím na sociálních sítích, které mohou o potenciální oběti vidět i osoby mimo její okruh přátel, užívání dvoufázového ověření při přihlašování na sociální sítě, nezveřejňování na internetu svého telefonní čísla apod.

Pokud ke zveřejnění těchto údajů dojde a daná osoba se stane obětí kyberstalkingu, je potřeba tyto údaje změnit. Například oznámit na sociálních sítích, že se daná osoba přestěhovala nebo že si změnila telefonní číslo. Nutné je nereagovat na pachatelovy zprávy a telefonáty. Pokud k nějaké komunikaci

⁵¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁵² HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. str. 70. ISBN 978-80-7387-545-9.

s pachatelem již došlo, je potřeba nepřistoupit na osobní setkání, a to i v situaci, kdy pachatel začne oběť citově vydírat například sebepoškozováním či sebevraždou.⁵³ Oběť by se také měla s kyberstalkingem svěřit blízkým osobám či požádat o pomoc odbornou organizaci, která se věnuje bezpečnosti na internetu nebo se obrátit na policii. Důležité je také si veškerou komunikaci s kyberstalkerem ponechat a neodstranit ji, neboť může sloužit jako důkaz pro vyšetřování daného zločinu.⁵⁴

⁵³ Kyberstalking - INTERNETEM BEZPEČNĚ. INTERNETEM BEZPEČNĚ - Užívejme internet bezpečnějším způsobem [online]. Copyright © 2018 INTERNETEM BEZPEČNĚ. Všechna práva vyhrazena. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/rizika-online-komunikace/kyberstalking/>

⁵⁴ KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. str. 99. ISBN 978-80-247-5595-3.

3 Fenomenologie počítačové mravnostní kriminality

Následující část bakalářské práce pojednává o fenomenologii počítačové mravnostní kriminality. Fenomenologie je původně filozofický pojem, který byl poprvé použit v 18. století švýcarským matematikem, astronomem, fyzikem a filozofem Johannem Heinrichem Lambertem.⁵⁵ Označil tak „teorii jevů“. Ve filozofickém pojetí byla fenomenologie chápána taktéž podle Immanuela Kanta jako věda o empirických jevech, nebo dle George Wilhelma Friedricha Hegela jako věda o „jevícím se duchu“. K současnému pojetí fenomenologie nejvíce přispěl na přelomu 19. a 20. století německý filozof Edmund Husserl.⁵⁶ Jeho definice fenomenologie spočívala ve zkoumání základní podstaty daného problému s využitím vnímání vnějšího okolí i sebe samotného.⁵⁷

Kriminologické pojetí fenomenologie odpovídá na otázky, které se týkají podstaty zločinu. Zjednodušeně by se dalo říct, že fenomenologie v kriminologickém pojetí popisuje kriminalitu, resp. její stav (rozsah), úroveň (intenzitu), strukturu, dynamiku a prognostiku. V rámci kriminální fenomenologie se analyzují statistická data kriminality, které se získávají prostřednictvím kriminologických výzkumů. Tato část bakalářské práce popisuje především dynamiku a strukturu mravnostní kriminality na Internetu. Jako první v této kapitole je popsán vývoj Internetu, který s vývojem počítačové mravnostní kriminality bezpochyby souvisí.

3.1 Stručná historie a vývoj Internetu

Vznik Internetu lze zařadit již na počátek studené války, kdy v roce 1958 ministerstvo obrany USA založilo experimentální program Advanced Research Project Agency, zkráceně APRA, který podporoval vývoj nových technologií.

Cílem programu APRA bylo zajistit rychlý přenos informací v rámci národní obrany

⁵⁵ Johann Heinrich Lambert | Swiss-German scientist and philosopher | Britannica. *Encyclopedia Britannica* | *Britannica* [online]. Copyright © Photos.com [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Johann-Heinrich-Lambert>

⁵⁶ Fenomenologie – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Fenomenologie>

⁵⁷ tamtéž.

a armády bez kontroly lidským faktorem.⁵⁸ Na počátku 60. let 20. století vznikaly v rámci programu APRA neformální skupiny vědců a programátorů, které působily na různých univerzitách, jako například MIT v Bostonu a Kalifornská univerzita v Los Angeles. Mezi nejvýznamnější komunity vědců a programátorů lze zařadit neformální skupinu s názvem Intergalactic Network v čele s Josefem C. R. Lickliderem. Tato skupina začala pracovat na konceptu paketových sítí, které jsou založeny na totožných principech jako Internet v dnešní době. Skupina Intergalactic network v roce 1968 vyhlásila veřejnou soutěž nesoucí jméno APRANET, do které se přihlásilo celkem dvanáct účastníků. Obsahem této veřejné soutěže byl rozvoj konceptu paketových sítí. Vítězem se stala americká firma Bolt, Beranek a Newman, zkráceně BBN, která po vyhlášení do projektu APRANET angažovala další čtyři univerzitní pracoviště. Jejich cílem bylo vytvořit základní software založený na specializovaných zařízeních, které jsou mj. předchůdci dnešních routerů zvaných IMP, díky nimž by mohly spolu prostřednictvím počítače komunikovat. Tento cíl se podařilo uskutečnit v roce 1969.⁵⁹

Po úspěchu v roce 1969 se po projektu APRANET pojmenovala síť, která se začala poměrně rychle rozšiřovat. Do sítě se postupně začaly přidávat další univerzitní pracoviště a instituce po celém území Spojených států amerických. V roce 1972 byla síť APRANET rozšířena přibližně na 20 směrovačů.⁶⁰

Úspěchem v roce 1969 došlo také k popularizaci konceptu paketových sítí, které daly základ i dalším sítím, které vznikly v první polovině 70. let 20. století. Jako příklad těchto „nových“ sítí lze uvést ALOHAnet na Havaji nebo CYCLADES ve Francii. Problém byl, že ačkoli byly sítě včetně APRANETu založeny na stejných principech, nepodařilo se uskutečnit jejich vzájemnou komunikaci. V roce 1973 se proto začalo pracovat na sjednocení protokolů paketových sítí, díky kterému se

⁵⁸ HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. str. 19. ISBN 978-80-7387-545-9.

⁵⁹ Jak na Internet - Historie Internetu. *Jak na Internet - Jak na Internet* [online]. Copyright © 2021 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1205/historie-internetu/>

⁶⁰ Historie Internetu v datech – Sciencemag.cz. *Sciencemag.cz* [online]. Copyright © BillionPhotos.com [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://sciencemag.cz/historie-internetu-v-datech/>

měla vzájemná komunikace mezi rozdílnými sítěmi podařit. Sjednotit protokoly paketových sítí se podařilo Vintovi Cerfovi a jeho kolegovi Bobu Kahnovi, kteří se díky tomuto úspěchu považují za otce Internetu.⁶¹

Po roce 1973 se sítě rapidně rozvíjely a samotný APRANET se v roce 1975 rozdělil na dvě větve. Jednu z nich tvořila větev zvaná MILANET, kterou využívala armáda. Druhá větev nesla jméno původní – APRANET, který nadále využívala především univerzitní pracoviště. Novinkou bylo, že síť mohly využívat i běžní uživatelé univerzit.⁶²

Pro Českou republiku jsou pak důležitá 80. léta 20. století, neboť v tomto období vznikaly další sítě. Jednou ze sítí byla i síť jménem Because It's Time Network, zkráceně BITNET, ke které se Česká republika připojila dne 13. 2. 1992.. K tomuto oficiálnímu připojení veřejnosti došlo na pražské univerzitě ČVUT, kde byl již v roce 1991 nainstalován sálový počítač, který byl připojen pouze k akademické síti zvaná EARN. Problémem bylo, že se akademická síť EARN nebyla se sítí určené veřejnosti propojena. Za tímto účelem vznik v roce 1992 projekt zvaný FESNET, jehož cílem bylo vytvořit jednu ucelenou síť. Po rozpadu Československa se projekt přejmenoval na CESNET. Krátkou dobu po přejmenování projektu v roce 1993 se podařilo síť uvést do provozu.⁶³

Na přelomu let 1995 a 1996 se rapidně zvýšilo užívání Internetu v České republice. Důvodem byla komercializace připojení k Internetu. V těchto letech se navýšil počet připojení k síti až o 105 %. V tomto období bylo připojeno celkem 1,5 % české populace .⁶⁴ Počet uživatelů internetu dále rostl. V roce 2003 bylo připojeno 34,3 % obyvatel České republiky, v roce 2008 bylo již 63 % připojených

⁶¹ Jak na Internet - Historie Internetu. *Jak na Internet - Jak na Internet* [online]. Copyright © 2021 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1205/historie-internetu/>

⁶² Historie Internetu v datech – Sciencemag.cz. *Sciencemag.cz* [online]. Copyright © BillionPhotos.com [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://sciencemag.cz/historie-internetu-v-datech/>

⁶³ HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. str. 19. ISBN 978-80-7387-545-9.

⁶⁴ Jak na Internet - Historie Internetu. *Jak na Internet - Jak na Internet* [online]. Copyright © 2021 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1205/historie-internetu/>

uživatelů a v roce 2020 počet uživatelů internetu vzrostl až na 81,3 %.⁶⁵

3.2 Dynamika registrovaných trestných činů počítačové mravnostní kriminality v ČR v letech 2011-2021

V úvodu této podkapitoly je třeba upozornit na změny týkající se statistického systému kriminality. Před nástupem elektronického vykazování evidenčně-statistického systému kriminality (ESSK) byla stíhaná osoba započítána jen pro její nejzávažnější trestnou činnost. To znamená, že spáchala-li osoba například vraždu a krádež, byla osoba započítána pouze do stíhaných osob pro vraždu (nikoliv pro krádež). Na začátku roku 2016 Odbor informatiky a provozu informačních technologií Policejního prezidia ČR ESSK celkově přepracoval. Tato změna se zásadně dotkla i počítání stíhaných osob a to tak, že již není započítávána nejzávažnější trestná činnost, ale je počítána veškerá trestná činnost pachatele. Pachatel tedy může spáchat různou trestnou činnost na různých územních celcích s různými subjektivními aspekty a je započítán do všech těchto celků.

Počet stíhaných osob od roku 2016 nebude srovnatelný s počty za předchozí roky, neboť daný trestný čin nemusel být v předchozích letech nejzávažnější trestnou činností, a tedy zde nemusela být osoba započítána. Spáchala-li osoba více TSK a existuje-li statistický výstup po jednotlivých TSK, osoba bude započítána do všech TSK, které spáchala.

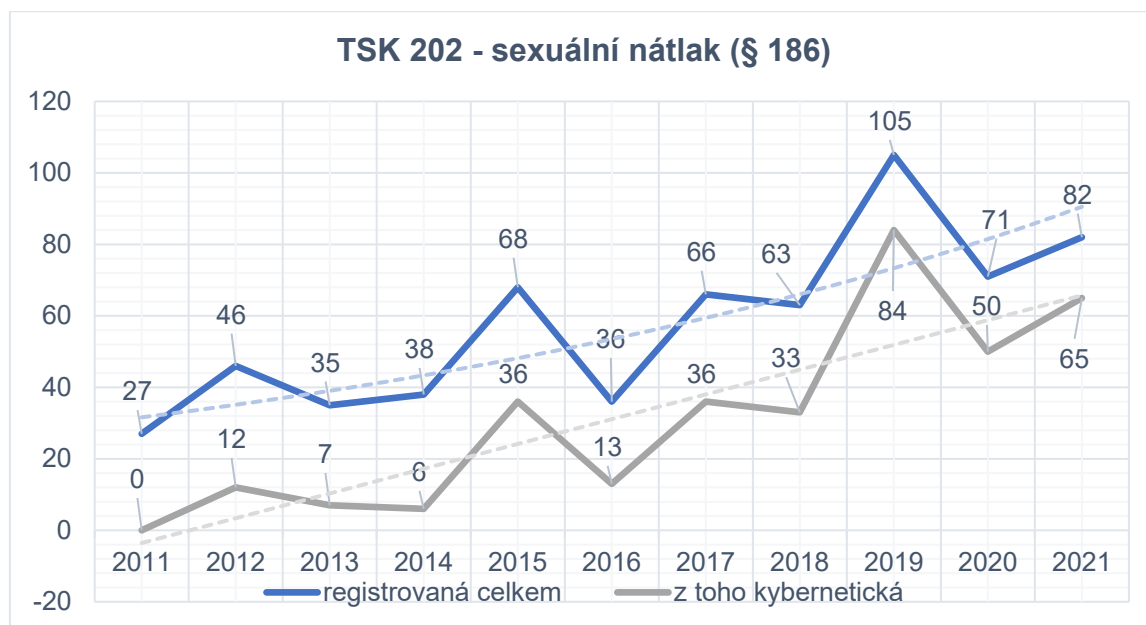
Je třeba také podotknout, že následující statistické údaje nezahrnují kriminalitu spáchanou prostřednictvím mobilních telefonů. Nutné je také zmínit vysokou latenci tohoto druhu kriminality, neboť oběti většinou pachatele z důvodu vlastního studu či existence vztahu k pachateli nenahlašují. Některé studie uvádějí, že skutečný počet obětí počítačové mravnostní kriminality může být až desetkrát větší.

⁶⁵ Individuals using the Internet (% of population) - Czech Republic | Data. *World Bank Open Data* | *Data* [online]. Copyright © [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?locations=CZ>

Mezi TSK počítačové mravnostní kriminality lze zařadit TSK 202 sexuální nátlak (§ 186), TSK 241 šíření pornografie (§ 191), dále do roku 2020 TSK 290 ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192, 193, 194) a od roku 2021 jsou platné TSK 292 dětská pornografie a zneužití dítěte k ní (§ 192, 193), TSK 294 navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b), TSK 296 svádění k pohlavnímu styku dítěte (§ 202 odst. 1) a TSK 297 svádění k pohlavnímu styku (§ 202 odst. 2, 3).

Porovnání počtu registrovaných skutků TSK 202 sexuální nátlak v období let 2011-2021 zobrazuje Graf 1. Tento graf zaznamenává počty registrovaných mravnostních skutků spáchaných v prostředí Internetu a pro srovnání také počty všech registrovaných mravnostních skutků. V roce 2019 bylo skutků tohoto typu v prostředí Internetu registrováno celkem 105. Jednalo se o nejvyšší počet skutků za posledních deset let v této oblasti. V roce 2011 nebyl dokonce zaregistrován ani jeden skutek tohoto typu. V roce 2021 bylo zaznamenáno 82 skutků sexuálního nátlaku, z nichž 65 skutků tvořila počítačová mravnostní kriminalita. Trend skutku TSK 202 je stoupající.

Graf 1: TSK 202 – sexuální nátlak (§ 186)

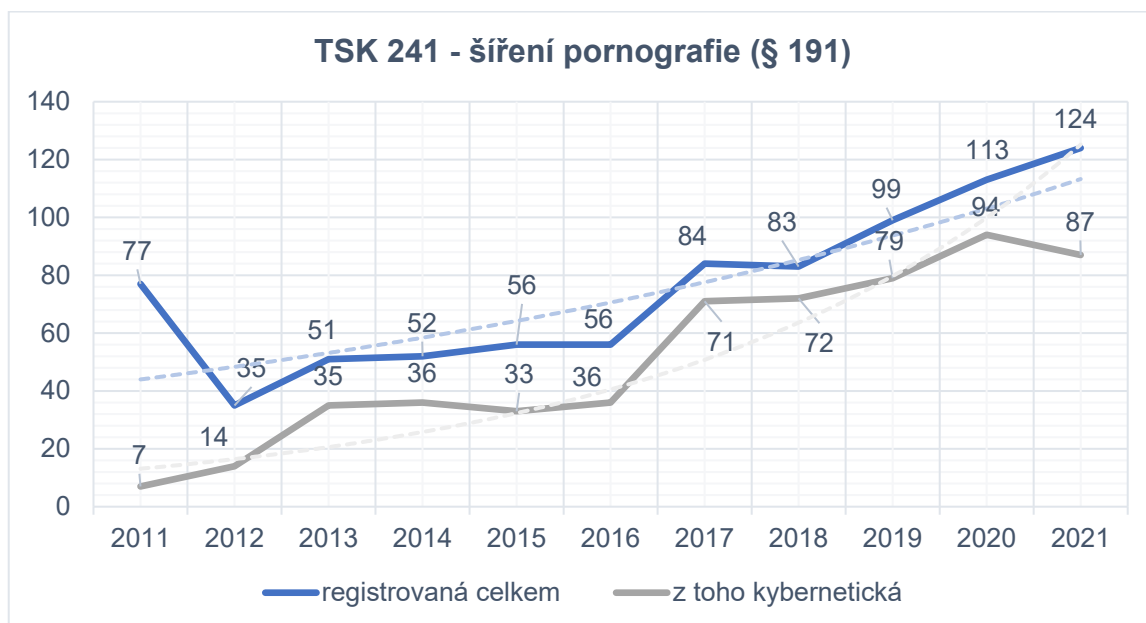

Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

Dynamiku registrovaných skutků TSK 241 šíření pornografie zobrazuje Graf 2. Trend tohoto skutku je až do roku 2020 stoupající. V roce 2020 bylo zaregistrováno v prostředí Internetu nejvíce skutků za poslední dekádu (celkem

94 skutků). V roce 2021 bylo zaregistrováno 87 počítačových mravnostních skutků tohoto typu. Od roku 2013 je skutek šíření pornografie páčán prostřednictvím Internetu vždy více než v 60 % případech (nejvíce skutků bylo takto spácháno v roce 2017 – celkem 84,5 %).

Graf 2: TSK 241 – šíření pornografie (§ 191)

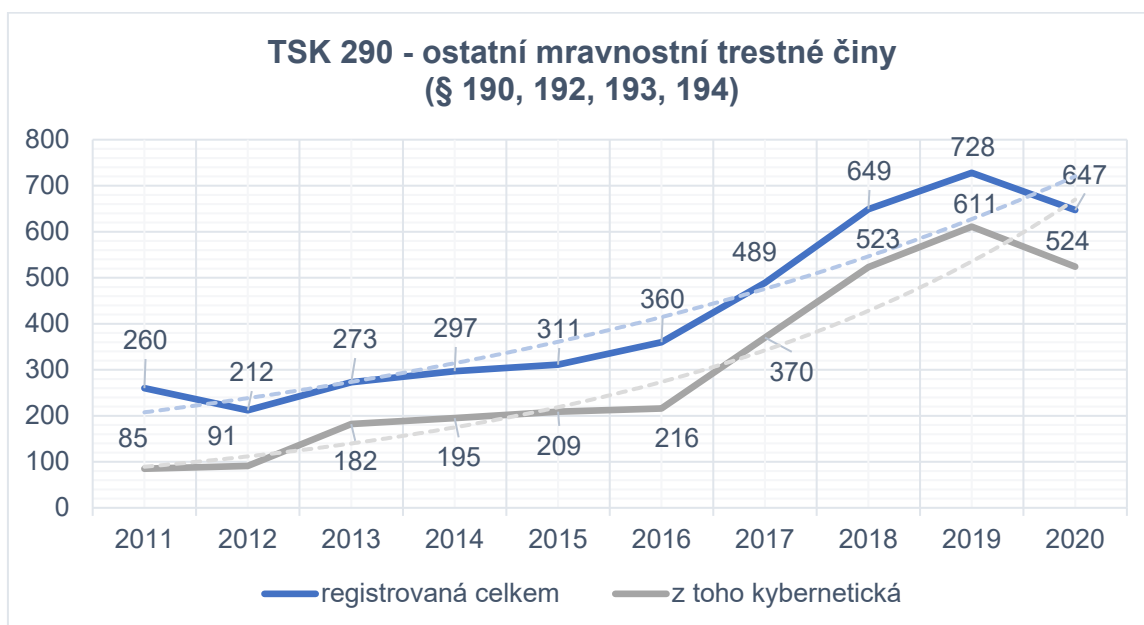

Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

Do roku 2020 platila TSK 290 ostatní mravnostní trestné činy, kam spadal trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dítěte (§ 190 trestního zákoníku), dále trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 trestního zákoníku), zneužití dítěte k výrobě dětské pornografie (§ 193 trestního zákoníku) a dvojí manželství (§ 194 trestního zákoníku).⁶⁶ Dynamika této TSK je zobrazena v Grafu 3. Trend ostatních mravnostních trestných činů spáchaných v prostředí Internetu je až do roku 2019 stoupající, následně pak mírně klesající. V roce 2020 bylo registrováno celkem 524 počítačových mravnostních skutků tohoto typu. Po roce 2020 došlo k podrobnějšímu rozdělení TSK 290 a následně byla tato TSK zrušena.

⁶⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Graf 3: TSK 290 – ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192, 193, 194)

Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

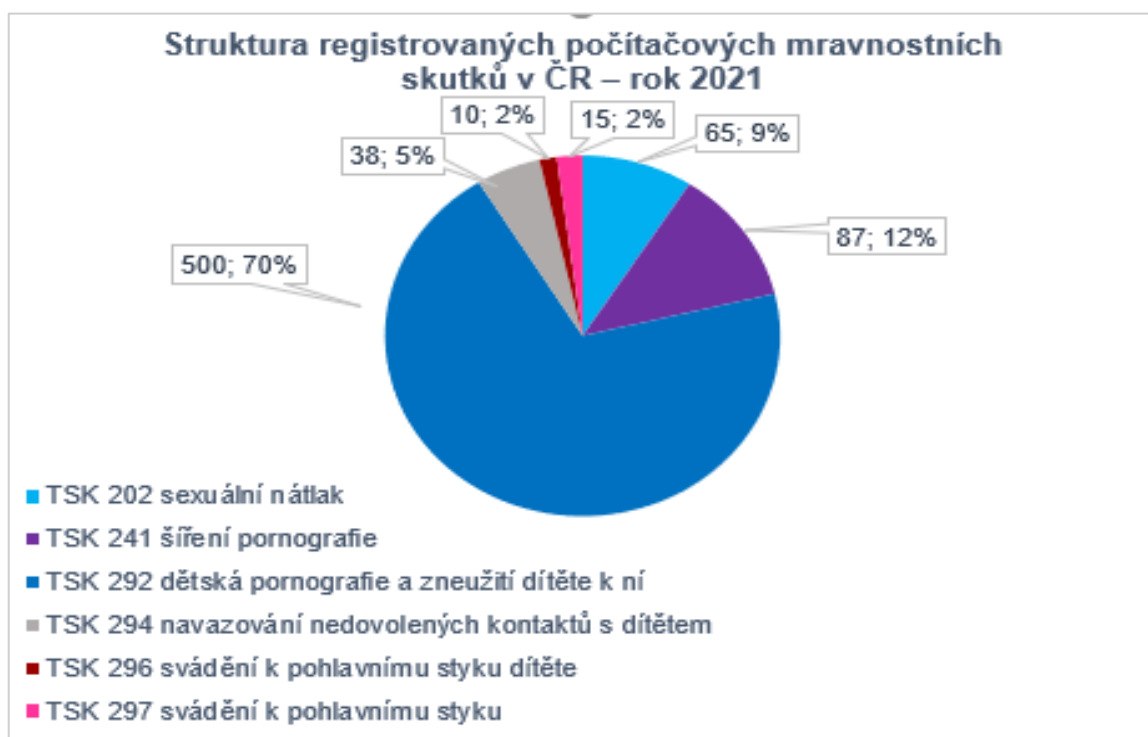
V roce 2021 se lze setkat s novými TSK, konkrétně s TSK 292 dětská pornografie a zneužití dítěte k ní (§ 192, 193), TSK 294 navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§193b), TSK 296 svádění k pohlavnímu styku dítěte (§ 202 odst. 1) a TSK 297 svádění k pohlavnímu styku (§ 202 odst. 2, 3). Skutků týkající se dětské pornografie a zneužití dítěte k ní bylo v roce 2021 registrováno celkem 627, z nichž 500 bylo spácháno na internetu (celkem 79,8 %). V rámci TSK 294 bylo v roce 2021 registrováno celkem 48 skutků z toho 38 kybernetických skutků (celkem 79,2%). Skutků, které se týkaly svádění k pohlavnímu styku dítěte bylo registrováno 25, z nichž 10 skutků bylo spácháno v prostředí Internetu. V rámci TSK 297 bylo v roce 2021 registrováno celkem 31 skutků z toho kybernetických 15.

3.3 Struktura registrovaných činů počítačové mravnostní kriminality v ČR v roce 2021

V roce 2021 bylo na území České republiky registrováno 3049 mravnostních skutků, z nichž 715 bylo spácháno v prostředí Internetu. Podíl kybernetických mravnostních skutků činil 23,5 %.⁶⁷

Struktura registrovaných trestných činů počítačové mravnostní kriminality je zobrazena v Grafu 4. Z celkového počtu byl v roce 2021 nejvíce zastoupen skutek STK 292 dětská pornografie a zneužití dítěte k ní (celkem 70 %, 500 skutků). Skutek s nejnižším zastoupením byl STK 296 svádění k pohlavnímu styku dítěte (celkem 2 %, 10 skutků). Dominantní místo také zaujímá STK 241 šíření pornografie (celkem 12 %, 87 skutků). Skutek zneužití dítěte k výrobě pornografie je nejzávažnější. Za jeho spáchání hrozí pachateli trest odnětí svobody na jeden rok až pět let.⁶⁸

Graf 4: Struktura registrovaných počítačových mravnostních skutků v ČR – rok 2021

Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

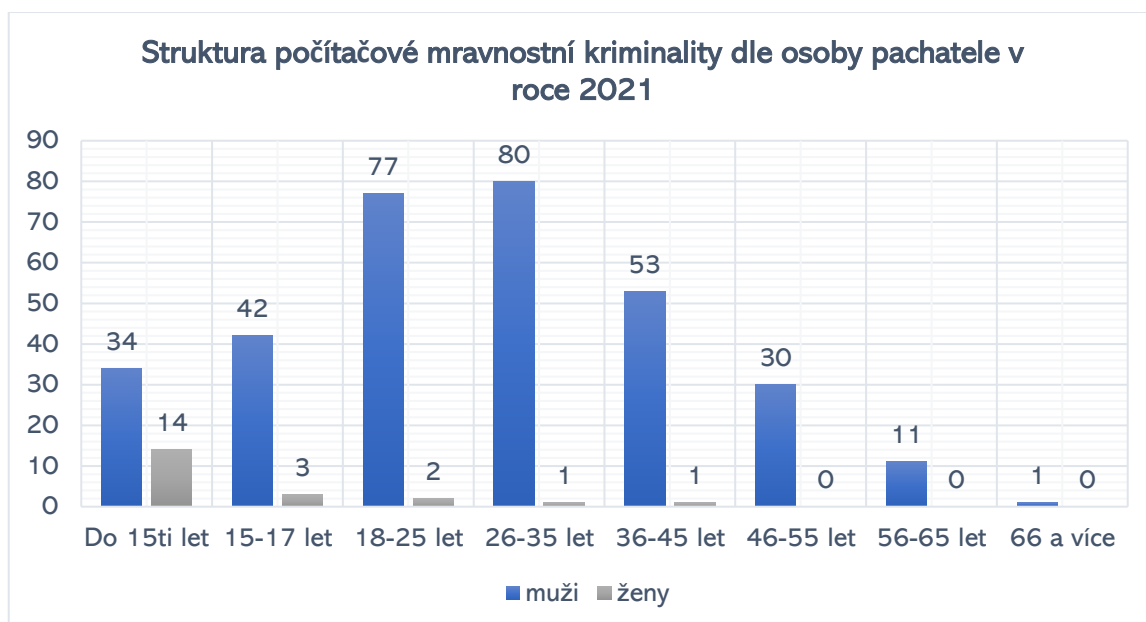
⁶⁷ Vývoj registrované kriminality v roce 2021 - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=22673594&docType=ART>

⁶⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

3.4 Struktura počítačové mravnostní kriminality dle osoby pachatele v roce 2021

V roce 2021 bylo za spáchání mravnostní trestné činnosti stíháno celkem 1699 fyzických osob, z nichž 337 fyzických osob páchaly mravnostní kriminalitu prostřednictvím Internetu. Z těchto 337 fyzických osob bylo celkem 316 mužů a pouze 21 žen. Graf 5 znázorňuje porovnání pachatelů dle pohlaví a věku. Nejširší skupinu pachatelů tvořili muži ve věku 26-35 let. Další dominantní skupinu tvořili muži ve věku 18-25 let. Jedná se o věková období, ve kterém se člověk snaží najít vztah, udržovat ho a usadit se. Pokud se dané osobě nepodaří tento „úkol“ splnit, je větší pravděpodobnost, že spáchá trestný čin mravnostní kriminality. Důvodem mnohonásobně vyššího počtu pachatelů mužů, než žen je všeobecné postavení společnosti k ženám.. U žen se nepředpokládá, že by kriminalitu tohoto typu páchaly, a zároveň si oběti nepřipouštějí, zejména mužské oběti, že by se staly terčem útoku. Nejvyšší počet pachatelek (celkem 14) je ve věku do 15 let. Dívky v takto nízkém věku páchají kriminalitu na mužských obětech podobného věku, neboť dívky obecně dříve začínají objevovat svou sexualitu a dospívají rychleji.

Graf 5: Struktura počítačové mravnostní kriminality dle osoby pachatele v roce 2021

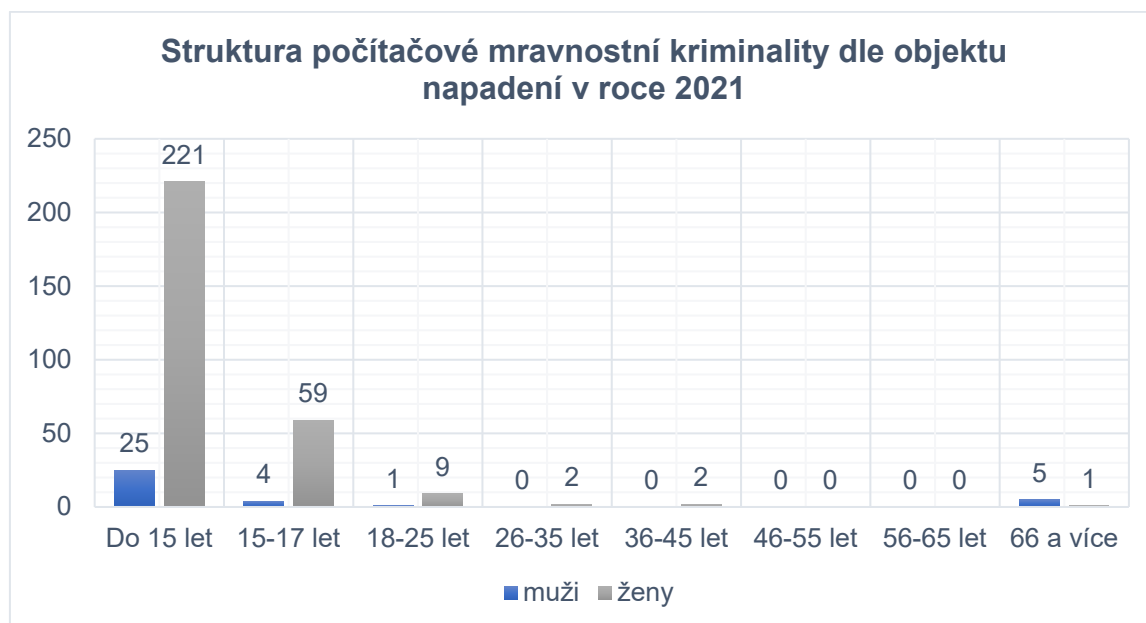
Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

3.5 Struktura počítačové mravnostní kriminality dle objektu napadení v roce 2021

Od roku 2019 se eviduje pouze tzv. objekt napadení. Objektem napadení je ten konkrétní objekt, proti kterému směřuje protiprávní útok. Jako příklad objektu napadení lze uvést auto, dům, osobu apod. V podstatě koresponduje obligatorním znakem skutkové podstaty trestného činu – objektem.

Graf 6 znázorňuje porovnání objektů napadení dle pohlaví a věku. Nejvíce byli napadáni chlapci a dívky ve věku do 15 let. Dominantnější skupinu objektů napadení tvořily ženy a dívky, kterých bylo napadnuto 289, z nichž celkem 280 nedovršilo ani 18 let. Důvodem tak vysokého počtu je jejich neopatrnost a přehnaná důvěřivost cizím lidem na Internetu. Z kombinace o datech u Grafu 5 a Grafu 6 lze vyvodit, že nejčastějšími pachateli byli v roce 2021 heterosexuální muži. Počet objektů napadení od 26 let a výše výrazně klesnul a je téměř nicotný. Důvodem je rozumová vyspělost dospělých osob, které si na rozdíl od dětí a adolescentů uvědomují rizika na Internetu.

Graf 6: Struktura počítačové mravnostní kriminality dle objektu napadení v roce 2021

Zdroj: Statistické přehledy evidenčně-statistického systému kriminality za roky 2011-2021 (Policejní prezidium ČR)

4 Charakteristika pachatelů počítačové mravnostní kriminality

Obecně lze konstatovat, že pachatele počítačové mravnostní kriminality lze rozdělit na deviantní a nedevariantní. Pojem sexuální deviace nám určuje pomyslnou hranici mezi typy pachatelů a je v současnosti nahrazován termínem parafilie. Jedná se o poruchu sexuální preference spočívající v trvalém upřednostňování jiných sexuálních aktivit, než je párové sblížení s dospělou osobou, která k sexuální aktivitě přistupuje zcela dobrovolně.

4.1 Deviantní pachatelé

Deviantní pachatelé, též označovaní jako parafilici, jsou jedinci, kteří páchají trestnou činnost v souvislosti s poruchou sexuální preference. Tato nestandardní sexuální preference musí být přítomná minimálně šest měsíců. V některých případech lze parafilní chování pozorovat již v dětství u jedinců, u nichž se později prokáže plně nebo částečně narušená sexuální identifikace. Za atypické chování je možné považovat například zálibu v hrách a hračkách, které přísluší opačnému pohlaví nebo oblékání chlapců do dívčích šatů a naopak. Další projev poruchy sexuální preference je výskyt masturbačních fantazií a polučních snů obsahující erotické představy, které odpovídají sexuálně deviantnímu zaměření. Tyto představy se začínají projevovat v pubertě. U pubescentů vyvolávají zpravidla pocity viny a studu, a proto začne docházet k tomu, že jedinec začne svou sexualitu potlačovat. Svou sexualitu potlačují i v pozdějším věku. Druhou variantou reakcí na deviantně zaměřené představy je, že se pubescent zcela podvolí těmto představám, což postupem času vede k celoživotně zvýšené frekvenci masturbace, která umožňuje uspokojení deviantně zaměřených sexuálních potřeb.

Dalším znakem, díky kterému může vzniknout podezření na přítomnost poruchy preference, je slabá motivace k obvyklým sexuálním aktivitám, která se projevuje nejen vyhýbáním se pohlavnímu styku, ale i situacím, které by časem k pohlavnímu styku vedly. Parafilici mohou být také poznamenáni nedostatkem sexuální empatie, neboť nejsou schopni adekvátně dekódovat neverbální

komunikaci druhého jedince, nebo tuto komunikaci mylně interpretují. S nedostatečnou empatií v sexuální oblasti je také spjato neporozumění sexuálním potřebám partnera. Mezi další znaky parafilního chování lze zařadit i neschopnost dlouhodobě udržet partnerský vztah.⁶⁹

Parafilii lze dělit do dvou forem podle toho, zda sexuálně deviantní jedinec opakovaně prožívá intenzivní sexuální touhy a fantazie, které se týkají buď neobvyklých objektů, nebo aktivit.

4.1.1 Deviace v objektu

Deviace v objektu označujeme jako „*kvalitativní poruchy sexuální motivace charakterizované neadekvátním zaměřením erotické touhy, tedy tím, na jaký objekt je orientována sexuální adaptace.*“⁷⁰

Mezi deviace objektu, které jsou pro počítačovou mravnostní kriminalitu typické, lze zařadit pedofilii, efebofilii a hebefilii.

Pedofilie je dle Mezinárodní klasifikace nemocí desátého vydání jiná duševní porucha a porucha chování, která je charakterizována jako „*sexuální preference dětí, buď chlapců nebo děvčat nebo obojího pohlaví, obvykle prepubertálního nebo časného pubertálního věku.*“⁷¹ Existují také takoví pedofilové, kteří preferují děti ve výrazně nízkém věku, například batolata a miminka. Takové pedofilní jedince nazýváme nepiofilii či infantofilii.⁷²

Mezi hlavní znaky pedofilie lze řadit náklonnost k dítěti. Je nutné si uvědomit, že primárním cílem pedofilů není dítěti ublížit, nýbrž se s ním sblížit a později případně navázat vztah charakteru partnerského. Toto tvrzení souvisí také s dalším znakem pedofilie, kterým je empatie k dítěti. Pedofilové se umí vcítit do

⁶⁹ WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání – pachatelé a oběti*. Praha: Grada. Psyché (Grada). str. 12. ISBN 80-7169-795-8.

⁷⁰ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. str. 166. ISBN 80-7178-739-6.

⁷¹ Prohlížeč | MKN-10 klasifikace. *Prohlížeč | MKN-10 klasifikace* [online]. Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F64>

⁷² Pedofilie, hebefilie a efebofilie | Parafilik.cz. *Parafilik.cz - Nemůžete za své pocity, můžete za své činy* [online]. Dostupné z: <https://parafilik.cz/info/parafilie/pedofilie/>

situace dítěte a často mu dodávají pocit pochopení, jenž mu obvykle chybí. Díky empatii si u dítěte budují důvěru, která pak vytváří základ jejich vztahu.

Pedofilie má povahu celoživotního zaměření na dětské subjekty. Fertilní znaky u dospělých jedinců, jako jsou například u žen ňadra či u mužů široká ramena, je nepřitahují. Ovšem pouze malá část pedofilů dává jednoznačně přednost dětem před dospělými jedinci. Svou deviaci si většinou uvědomují a pokouší se s ní vyrovnat různými způsoby. Jedním ze způsobů je uvědomělé popírání a potlačování pedofilních tendencí, čímž může dojít k jejich sublimaci například do oblasti pedagogiky či jiné práce s dětmi. Pokud k potlačení nedojde, pedofilní jedinec se může časem pokusit deviantní tendence realizovat. Ve většině případech se pedofil ukájí masturbací nebo napodobením pohlavního styku mezi stehna dítěte. K vaginálnímu nebo análnímu styku mezi dítětem a delikventem dochází u méně případů, neboť zranění na genitáliích nebo zranění análního otvoru může vzbudit podezření.⁷³

Z předešlého odstavce lze vyvodit, že existují dva typy pedofilie. Prvním z nich je exkluzivní typ pedofilie. Jedná se o jedince, který je přitahován pouze dětmi a nemá tedy žádnou sekundární sexuální preferenci. Druhým typem je neexkluzivní typ. Na rozdíl od prvního typu zde existuje sekundární sexuální preference. Nutno dodat, že exkluzivní i neexkluzivní pedofilie může mít formu homosexuální, heterosexuální i bisexuální.⁷⁴

Není známá obecně přijatá etiologická koncepce pedofilie. Existuje ale několik teorií, které napomáhají vysvětlit její příčiny. Mezi tyto teorie lze zařadit teorii emocionální shody, sexuálního vzrušení, blokování, dezhibace a teorii, která tvrdí, že příčinou pedofilie je obdobně traumatizující sexuální zážitek z dětství delikventa. Teorie emocionální shody je založena na emoční nevyzrálosti či zpomaleném vývoji pedofila. Nevyzrálost jedince mu zabraňuje se začlenit

⁷³ WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání – pachatelé a oběti*. Praha: Grada. Psyché (Grada). str. 140. ISBN 80-7169-795-8.

⁷⁴ Pedofilie – Multimediaexpo.cz. *Multimediální česká otevřená encyklopedie - Multimediaexpo.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Pedofilie>

do dospělého společenského života a tuto nenaplněnou potřebu uspokojuje přítomností dítěte. Má pocit, že mu dítě rozumí více než dospělý jedinec. Teorie sexuálního vzrušení se zaměřuje na příčiny sexuálního vzrušení pedofilů. Takovou příčinou může být například sexuální zážitek jedince v dětství. Teorie blokování je zaměřena spíše na muže a souvisí s neschopností muže navázat vztah s dospělou ženou. Z tohoto důvodu mohou zejména neexkluzivní jedinci upřednostňovat děti. Poslední teorie příčiny pedofilie je spjatá se ztrátou sebekontroly zejména u mužů a je označována jako teorie dezhibace. Jedná se o teorii, která vysvětluje, proč u mužů někdy nefungují zábrany pro sex s dětmi. Vlivy, které ovlivňují zábrany, mohou být situačního, kulturního či sociálního charakteru. Konkrétně se jedná například o užití alkoholu či jiné návykové látky.

Podle Diagnostického a statistického manuálu duševních poruch Americké psychiatrické asociace, 5. vydání existuje několik diagnostických kritérií pro pedofilii. První kritérium diagnostiky se týká intenzivní sexuální fantazie, touhy nebo chování, které zahrnuje sexuální aktivity s dítětem v předpubertálním věku trvající a opakující se po dobu minimálně šesti měsíců. Zároveň osoba tyto fantazie, touhy či chování již uskutečnila a způsobují jí obtíže v mezilidských vztazích a negativní stres. Mezi kritéria se řadí také věk osoby, který musí být vyšší než šestnáct let a zároveň osoba musí být minimálně o pět let starší než dítě.⁷⁵

Diagnóza pedofilie je obtížná, poněvadž mnoho pachatelů své sklony sexuální odchylky sobě ani veřejnosti nepřiznává a brání se vyšetření jako takovému. Ke zjištění poruchy sexuální preference se obecně využívají penilní pletysmografie a psychologická vyšetření. Penilní pletysmografie je sexuologická metoda, která se využívá ke zjištění objemových změn penisu v závislosti na erotických podnětech. Osobě se ukazují například fotografie dětí. Psychologická vyšetření se využívají především ke specifikaci odchylky sexuální motivace. Obě tyto metody lze využít také k prokázání jiné sexuální poruchy.

⁷⁵ AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders DSM-5tm*. 5th ed. Washington, DC: American Psychiatric Publishing, c2013. str. 697. ISBN 978-0-89042-555-8.

V současnosti pedofilové využívají k získávání dětských kontaktů a ke svému uspokojování Internet. K navazování kontaktu s dítětem využívají především sociální sítě, na kterých si poměrně často vytvářejí falešné profily, prostřednictvím kterých děti kontaktují. Sociální sítě jim tedy poskytují dvě zásadní výhody. Jednak skrýt svou identitu, a tedy skrýt i svou sociální deviaci před společností, jednak navázat s dítětem vztah, neboť ten je jejich primárním cílem. Děti jsou pro ně snadným cílem zejména proto, že většina dětí nemá dostatečně zabezpečené profily na sociálních sítích a poslat zprávu nebo si je přidat do přátel může v podstatě kdokoli. Často tyto žádosti o přátelství na sociálních sítích bezmyšlenkovitě přijímají. Jsou pro ně mnohem důležitější „čísla“. Jak počet přátel, tak počet liků, komentářů, sdílení a podobně. Důvodem je, že kvůli „číslům“ se děti v reálném světě navzájem hodnotí a začleňují do skupin. Kvůli tomuto fenoménu si neuvědomují nebezpečí, které jim hrozí, pokud si přidají do okruhu přátel na sociálních sítích osobu, kterou neznají.

Rozdíl mezi pedofilem a efebofilem nebo hebofilem je ve věku oběti. Pedofil preferuje děti především v předpubertálním věku, tj. přibližně do věku třinácti let. Efebofilie a hebefilie jsou termíny, které vyjadřují sexuální přitažlivost k dětem, které se nachází v adolescentním věku, tedy v pubertě, přičemž efebofilové preferují chlapce a hebefilové děvčata. Důležité jsou pro tuto skupinu deviantů sekundární pohlavní znaky, které na rozdíl od dětí v předpubertálním věku už mají.

Diagnostika těchto osob je složitější, neboť do jisté míry je přitažlivost ve společnosti vůči mladší věkové skupině vcelku běžná.⁷⁶ Někteří psychologové tuto přitažlivost nepovažují za poruchu sexuální preference, poněvadž z biologického hlediska jsou adolescenti již dospělými jedinci. *„Důvodem pro označení jako pedofilie je právě kriminální povaha sexuálních her, ke které došlo s dospívajícími nezletilci. Z čistě teoretického hlediska se jedná o tzv. medicinizaci jinak kriminálního problému. Uvedené omezení má zásadní význam v ochraně mladistvých před sexualitou se staršími osobami, kdy se předpokládá, že jde*

⁷⁶ What is epehebophilia? Some say attraction to teens is not the same as paedophilia. *Latest Breaking News | Business, Technology, Political & Sport News | IBTimes UK | IBT* [online]. Copyright © Copyright 2022 [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.ibtimes.co.uk/are-kevin-spacey-roy-moore-ephebophiles-some-say-attraction-teens-not-paedophilia-1647758>

o věk *sugestibilní a jejich ovlivnění starší autoritou je pro mladistvého omezeně korigovatelný.*⁷⁷ Efebofilové a hebefilové jednají s dětmi tohoto věku jako s dospělými osobami a dochází zde i k nekoitální interakcím, například pettingu. Lze je rozdělit na dvě skupiny. Na tzv. fixované pachatele, kteří preferují děti jako sexuální objekt trvale a jedná se o deviantní pachatele a na tzv. regredovaný pachatelé, kteří nejsou deviantní, nýbrž využívají situace zejména v době, kdy vůči sobě trpí pocity méněcennosti z důvodu neúspěchu ve svém sexuálním životě. Využívají pubescenty a adolescenty jako tzv. „náhražku“.⁷⁸

Hlavní problém dětí v pubertálním věku v souvislosti s mravnostní kriminalitou na Internetu je jejich nedostatečné zabezpečení profilů. Na sociálních sítích často sdílí nevhodný obsah. Nevhodným obsahem jsou myšleny zejména fotografie a videa, na kterých jsou majitelé účtu vyzývavě oblečení či částečně odhalení. Mnoho pubescentů má na sociálních sítích přístupný profil veřejnosti, což je vzhledem k jejich možnému nevhodnému obsahu problémem. Děti si neuvědomují, že se kvůli svým nevhodným fotografiím a videím stávají relativně snadnými terči pro pachatele jak deviantní, tak nedevariantní.

4.1.2 Deviace v aktivitě

Deviace v aktivitě jsou poruchy, jejichž podstata spočívá v nežádoucím dosahování sexuálního vzrušení a uspokojení.⁷⁹

Do skupiny deviací v aktivitě, které se vyskytují na Internetu patří exhibicionismus. Exhibicionismus pochází z latinského slova *exhibere*, které v překladu znamená nabídnout, ukázat. Pojem definoval v roce 1877 francouzský lékař Laségue. Obecně patří k nejčastěji se vyskytujícím sexuálním deviacím, jehož základem je sexuální vzrušení, kterého je dosahováno odhalováním genitálů před neznámými lidmi. Exhibicionisté často žijí v iluzi, že se jejich obětím takové chování líbí,

⁷⁷ BLATNÍKOVÁ, Šárka. *Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). str. 23. ISBN 978-80-7338-091-5.

⁷⁸ Dětská prostituce – E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí – E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting/482-dtska-prostitute>

⁷⁹ Deviace v aktivitě | Nakladatelství Portál. *302 Found* [online]. Copyright © 2022 PORTÁL, s.r.o. [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/79668/>

nebo dokonce je sexuálně vzrušuje. Odhalování bývá někdy spojováno s erekcí a samotnou masturbací. Toto chování je silně nutkavé, a proto jsou exhibicionisté často zároveň recidivisté.⁸⁰

Exhibicionista bývá zpravidla heterosexuálně orientovaný muž, který je paradoxně většinou bázlivý a nesmělý. Na Internetu se pachatelé zaměřují především na pubescentní a adolescentní dívky, neboť je pro ně tato věková kategorie relativně snadným cílem, poněvadž tato věková skupina tráví na sociálních sítích téměř veškerý svůj volný čas. Prostřednictvím sociálních sítí navazují jak přátelské, tak romantické vztahy, tudíž jim zpravidla nedělá problém si kupříkladu psát s člověkem, kterého nikdy v realitě nepotkaly. Exhibicionisté jsou si tohoto faktu vědomi a Internet se tak pro ně stává ideálním prostředím pro uspokojování své sexuální odchylky. Kvůli anonymitě, která je na Internetu zcela běžná, se jim daří svou identitu úspěšně utajovat.

Mezi deviace v aktivitě lze dále zařadit voyeurství. Termín pochází z francouzského slova *voir*, které v překladu znamená vidět. Základem voyeurismu je sexuální vzrušení, kterého je dosahováno sledováním intimního počínání anonymních objektů spojeného nejčastěji s masturbací. Objekty o tom, že jsou sledováni, nevědí. Anonymita objektu a jejich nevědomost o sledování jsou klíčovými znaky voyeurismu. V případě sexuálního zneužívání dítěte voyeurství spočívá ve sledování svlékajících se nebo nahých dětí. Toto sledování je buď utajené, nebo je dítě ke svlékání či k nahotě nuceno pachatelem. Vzrušení může také spočívat v účasti dítěte na sexuálních aktivitách bez fyzického kontaktu pachatele a dítěte. Jako příklad lze uvést sledování pornografických videí společně s dítětem.⁸¹

Pachatel voyeur dbá především na anonymitu, která je k jeho uspokojení nezbytná. Na Internetu se proto vydává za někoho jiného, a když má dojít k zahájení videohovoru, často svou oběť obeznámí dopředu s tím, že jemu samotnému nebude fungovat webkamera a případně i mikrofon. V rámci

⁸⁰ CHMELÍK, Jan. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. Praha: Portál, 2003. str. 143. ISBN 80-7178-739-6.

⁸¹ tamtéž, str. 140.

videohovoru se snaží svou oběť navádět k tomu, aby se například prošla po pokoj, sundala si svetr a postupně se více a více odhalovala. Pachatelé se dopouštějí sextingu a může dojít také k sexortionu.

Poslední sexuální deviací v aktivitě, která se vyskytuje na Internetu a která stojí za zmínku je erotografomanie. Tato sexuální odchylka spočívá v psaní dopisů, na Internetu e-mailů, s erotickým obsahem neznámým objektům – zpravidla ženám.⁸² Pachatele uspokojuje pomyšlení nad tím, jak jeho oběť reaguje při čtení tohoto psaní a co při tom oběť prožívá. Oběť je zpravidla v negativním smyslu překvapená a eroticky absolutně nenaladěná. Pokud se tento fakt nějakým způsobem erotografoman dozví, může dojít k vyvolání agresivní reakce vůči oběti.

4.2 Nedevariantní pachatelé

Počítačovou mravnostní kriminalitu páchají z většiny nedevariantní pachatelé. Nedevariantní pachatelé z pohledu sexuologie netrpí žádnou sexuální deviací. Lze je rozdělit na příležitostné pachatele a na pachatele, kteří páchají počítačovou mravnostní kriminalitu s cílem zisku. Nejedná se tedy o pachatele, kteří jsou sexuálně orientovaní výhradně na děti.

Příležitostní pachatelé, jinak označováni také jako situační pachatelé, sklouzávají k pedofilnímu jednání v důsledku vnějších okolností. Jednají často pod tlakem vnější stresové situace, kterou může být například smrt blízké osoby, ztráta zaměstnání a s tím související finanční problémy, narození dalšího dítěte apod.

Dalším důvodem mohou být postupné změny v rodinných a partnerských vztazích, při kterých muž ztrácí své původní postavení vůči partnerce. Jako příklad lze uvést situaci, ve které je partnerka povýšená na vyšší pracovní pozici a musí plnit více pracovních povinností, které ji více zasahují do jejího soukromého života a volného času. Muž se tak ocitá na tzv. „druhé koleji“.⁸³

⁸² Medicina.cz - První český zdravotnický portál. *Medicina.cz - První český zdravotnický portál* [online]. Copyright © Copyright 2001 [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://medicina.cz/clanky/2472/34/Erotografomanie/>

⁸³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). str. 185. ISBN 80-86473-86-4.

Pachatelé, kteří páchají počítačovou mravnostní kriminalitu s cílem zisku se vyznačují především plánovaným a strategickým postupem, díky kterému dokážou pomalu vybudovat v oběti pocit důvěry. Znamená to, že zprvu se pachatelé chovají ke svým obětem mile. Jsou velmi dobrými manipulátory a většinou nadstandardně znalí v právní stránce věci.⁸⁴ Dále se vyznačují cíleným vyhledáváním kontaktů s oběťmi a také používáním příkazů mlčení, které mohou vygradovat ve vydírání. Motivem k páchaní takové kriminality je především finanční zisk, který mohou získat buď od třetích osob, které si za materiál získaný pachatelem platí, nebo přímo od oběti na základě vydírání zveřejněním daného materiálu. Tito pachatelé se také jinak nazývají vykořisťovatelé nebo obchodníci. Nejčastěji jimi bývají muži ve věku mezi 20 a 65 let. Důležité je podotknout, že vykořisťovatelem může být i pedofilní osoba. Z různých výzkumů ale pramení tvrzení, že většina pedofilů není komerčně zaměřených a že většinu kriminality páchané za komerčním ziskem páchají nepedofilní osoby. Jedná se o pachatele, kteří vystupují jako organizátoři, dodavatelé, či prostředníci nelegálního materiálu a zpravidla bývají součástí organizované zločinecké skupiny. Na Internetu vystupují převážně jako prostředníci mezi prodejci a jejich zákazníky. S oběťmi jako takovými většinou vůbec nepřicházejí do osobního kontaktu.⁸⁵

4.3 Ženy jako pachatelky

Kapitola o etiologii počítačové mravnostní kriminality bude uzavřena podkapitolou zabývající se ženami jako pachatelkami. Důležitá je tato podkapitola zejména z toho důvodu, že ve společnosti v současnosti neustále převažuje předsudek týkající se pachatelů mravnostní kriminality pouze mužského pohlaví, přičemž ženy páchají počítačovou mravnostní kriminalitu z 10–15 % všech pachatelů.⁸⁶ Lze předpokládat, že procenta podílu žen jako pachatelek mohou být i vyšší, neboť kriminality páchané ženami jsou obvykle více latentní. Příčin, které vysvětlují tuto latenci je několik. Jednou z nich je postavení společnosti vůči

⁸⁴ FEJTEK, Petr. *Prostituční chování dětí na internetu*. Hradec Králové, 2016. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky. Vedoucí práce Mgr. Iva Junová, Ph.D.

⁸⁵ BLATNÍKOVÁ, Šárka. *Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). str. 39. ISBN 978-80-7338-091-5.

ženám jako pachatelkám, neboť společnost si nechce připouštět, že by mravnostní kriminalitu mohly páchat „matky dětí“. Kvůli tomuto předsudku mají pachatelky větší šanci si k dítěti vybudovat potřebnou důvěru, kterou vybudovávají na základně jejich empatie a přirozeně intenzivnějšímu kontaktu s dětmi. Děti si mnohdy ani nebezpečí, které jim může od ženy hrozit, neuvědomují a nepřipouštějí, neboť jsou společností varováni pouze na nebezpečí pocházející ze strany mužů.

Co se týče forem počítačové mravnostní kriminality, kterou páchají ženy, tak jsou podobné jako u pachatelů. K formám je nutné dodat, že ženy jsou často společností podceňovány, neboť společnost nechce připustit, že by ženy mohly páchat kriminalitu ve stejné míře jako muži. Následky, které pachatelky svým jednáním obětem způsobují, mohou být mnohdy závažnější. Mezi takové následky lze zařadit zejména problém pohlavní identity vyskytující se zejména u dětí a také vysoká nedůvěřivost vůči svému okolí.⁸⁷

Typologií pachatelek počítačové mravnostní kriminality je několik. Jednou z prvních teorií typologie pachatelek mravnostní kriminality obecně, která se dá aplikovat také na mravnostní kriminalitu páchanou v prostředí Internetu, vznikla již v roce 1991. Jedná se o typologii, která pachatelky rozděluje do tří kategorií, tzv. milenek, spolupachatelek a predisponované pachatelky.⁸⁸ Pro pachatelky ze skupiny tzv. milenek je typické, že zneužívají prepubertální nebo pubertální děti a definují svůj vztah k dítěti jako milenecký. Chovají se k dítěti jako k dospělému jedinci, se kterým budují vztah a považují ho za rovnocenného jedince, který je může svým odmítnutím zranit. Obecně nemají v plánu své oběti ublížit (stejně jako pedofilní jedinci mužského pohlaví). Po odhalení tohoto typu vztahu pachatelka přesouvá vinu na svou oběť a zároveň trvá na přesvědčení, že se jedná o „pravou

⁸⁶ FEJTEK, Petr. *Prostituční chování dětí na internetu*. Hradec Králové, 2016. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky. Vedoucí práce Mgr. Iva Junová, Ph.D.

⁸⁷ MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál. str. 97. ISBN 978-80-7367-320-8.

⁸⁸ Female Offenders in Child Sexual Abuse | IntechOpen. *IntechOpen - Open Science Open Minds | IntechOpen* [online]. Copyright © 2021 The Author [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.intechopen.com/online-first/77037>

lásku“. Díky různým internetovým seznamkám jim nedělá problém svou oběť snadno vyhledat a následně s nimi budovat vztah a zneužít je.⁸⁹

Spolupachatelky se k páčání trestné činnosti v rámci sexuálního zneužívání dítěte dostávají pod tlakem muže, který je zpravidla jejich partnerem. Ve svých osobních vztazích se prezentují jako pasivní, submisivní a bezmocné.⁹⁰ Přinejmenším ze začátku jsou spolupachatelky donuceny se podílet na páčání kriminality pod pohrůzkou násilí. Spolupachatelky jsou svým partnerem samy týrané, což má za důsledek závislost týrané ženy na svém partnerovi, pro kterého je ochotná udělat cokoliv.⁹¹ Některé ženy své spolupachatelství ukončují v okamžiku, kdy se s partnerem rozejdou. Není to ovšem pravidlem. V páčání trestné činnosti mnohé z nich pokračují i bez partnera.⁹²

Poslední skupinu tvoří predisponované pachatelky, jinak známé pod termínem pachatelky se zátěží. Jedná se o skupinu žen, které se samy staly ve svém dětství oběťmi sexuálního zneužívání či jiných sexuálních trestných činů a později samy toto jednání iniciují. Dopouštějí se ho zejména na svých dětech. Využívají své role matky. Dítě tedy zcela kontrolují, manipulují s ním a úmyslně u něj vyvolávají pocit lásky a strachu.⁹³ V prostředí Internetu se tato skupina žen jako pachatele objevuje výjimečně.

⁸⁹ MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál. str. 99. ISBN 978-80-7367-320-8.

⁹⁰ Female Offenders in Child Sexual Abuse | IntechOpen. *IntechOpen - Open Science Open Minds | IntechOpen* [online]. Copyright © 2021 The Author [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.intechopen.com/online-first/77037>

⁹¹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forezní psychologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). str. 188. ISBN 80-86473-86-4.

⁹² MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál. str. 99. ISBN 978-80-7367-320-8.

⁹³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forezní psychologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). str. 188. ISBN 80-86473-86-4.

5 Prevence počítačové mravnostní kriminality

Obečně je prevence kriminality založena na sledování tří elementů, které existují ve všech druzích kriminality. Jedná se o potencionální oběť, pravděpodobného pachatele a o prostředí, ve kterém je kriminalita páchána. Tyto tři elementy jsou na sobě závislé a jsou často přirovnávány ke stranám trojúhelníku. Pokud by se jedna strana trojúhelníku odstranila, v případě prevence kriminality by jeden ze tří elementů chyběl, tak by zločin neexistoval.⁹⁴

V souvislosti s počítačovou mravnostní kriminalitou lze mezi rizikové jedince jednoznačně zařadit děti určitého věku, vzhledu a vlastností. Věk je významným rizikovým faktorem. Nejvíce rizikovou věkovou skupinou jsou pubescenti, tedy děti ve věku od jedenácti do patnácti let. Hlavním důvodem rizikovosti tohoto věkového období je ten, že se jedná o období sekundárního vzdoru spočívající ve snižování sdílnosti o svých zájmech, aktivitách a problémech a ve vzniku pocitu nepochopení ze strany rodičů. Dalo by se říct, že se pro pubescenty rodiče stávají „úhlavními nepřáteli“. Jedná se také o období, kdy se pro pubescenty dostávají do popředí přátelé a je pro ně důležité se začlenit do určité sociální skupiny. Sociální sítě se stávají prostředkem, který jim v navázání kontaktu s danou sociální skupinou může dopomoci. Pokud dojde k neúspěchu a nepodaří se jim do sociální skupiny začlenit, jsou pro ně sociální sítě ideálním prostředím k získání nových přátel mimo tyto sociální skupiny z reálného světa.

Prevence počítačové mravnostní kriminality se skládá ze dvou složek. První složkou je technická ochrana, která spočívá v instalaci různých ochranných programů, které zamezují vstup na určité webové stránky. Druhou složku tvoří ochrana spočívající v sovětové činnosti dětí, učitelů a rodičů.⁹⁵

Pro prevenci počítačové mravnostní kriminality je důležité zejména vzdělávání

⁹⁴ BROWN, Jon. *Online Risk to Children: Impact, Protection and Prevention*. John Wiley, 2017. str. 144. ISBN 9781118977576.

⁹⁵ HEJDUK, Marek. *Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1, s. 63-80. ISSN 1801-8211.

děti v oblasti bezpečného užívání internetu ve školách a výchova rodičů. Role rodičů v prevenci je klíčová, neboť na své děti působí již v útlém věku a to, jakým způsobem se bude jejich dítě na internetu chovat v budoucnu, dokáží ovlivnit nejlépe. Základem pro správné ovlivnění chování dítěte na internetu je dobře fungující komunikace mezi rodičem a dítětem. V komunikaci by rodiče měli své dítě informovat o nebezpečí, se kterým by se mohly používáním internetu setkat. Dále by rodiče měli být informováni o tom, jakým aktivitám na internetu se jejich děti věnují. Důležitá je pro komunikaci také důvěra, díky které by se dítě nemělo bát se alespoň jednomu z rodičů svěřit s nějakým problémem, například pokud se dítě stalo obětí kybergroomera. Někteří rodiče otázku prevence řeší používáním zákazů, které není příliš efektivní. Dítě si zpravidla zajistí přístup na internet mimo domov a v případě, že se v období zákazu vyskytne přímo hrozící nebezpečí, tak o něm svého rodiče neinformuje a snaží se problém vyřešit samo, poněvadž má obavy z trestu za porušení zákazu.⁹⁶

Je potřeba, aby potencionální oběti získávaly de facto stejné informace z více zdrojů. Významný je proto pro prevenci tohoto druhu kriminalitu také přístup školy. Výuka v oblasti bezpečného používání internetových technologií by měla být samozřejmostí. Prevenci počítačové mravnostní kriminality ve školách by měla realizovat sama škola, tzn. že by měla být zahrnutá do obsahu učiva předmětu informačních technologií, občanské nauky apod. Zároveň by do škol měli pravidelně docházet preventisté Policie ČR, kterým by bylo umožněno realizovat různé besedy či semináře zaměřené na prevenci mravnostní kriminality páchané v prostředí Internetu.⁹⁷ Bohužel se školy dlouhodobě a intenzivní prevenci nevěnují. Většinou si školy pozvou na pomoc externisty preventisty, kteří již mají předem vymyšlený preventivní program nejčastěji ve formě interaktivní přednášky. Jelikož se tyto přednášky nekonají příliš pravidelně, tak lze vyvodit, že prevence počítačové mravnostní kriminality ve školách není dostatečná.

⁹⁶ HEJDUK, Marek. Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1, s. 63-80. ISSN 1801-8211.

⁹⁷ HEJDUK, Marek a Zdeněk KOVAŘÍK. Počítačová mravnostní kriminalita. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 4, s. 67-92. ISSN 1801-8211.

Děti by se měly naučit základní pravidla chování na Internetu, mezi které lze zařadit nesvěřování svých osobních údajů nikomu v online prostředí, tzn. nesdělovat na sociálních sítích svou adresu, telefonní číslo, polohu, kde se zrovna dítě nachází apod. Dále by neměly být v kontaktu s někým, koho osobně neznají, neboť by měly být seznámeni s informací o existenci falešných profilů na sociálních sítích, prostřednictvím kterých pachatelé páchají kyberkriminalitu. Nikdy by neměly přistoupit na osobní schůzku, kterou jim cizí osoba prostřednictvím sociálních sítí nabídne.⁹⁸

Co se týče technické ochrany v rámci prevence počítačové mravnostní kriminality, tak má rodič i škola možností hned několik. Kupříkladu mají možnost zablokovat přístup na určité webové stránky se škodlivým obsahem. Dále může rodič upřednostnit před dobíjením mobilu kreditem tarif, díky kterému ví, s kým je dítě prostřednictvím telefonu v kontaktu a také tím zamezí potenciálnímu pachatelovi možnost nabídky dobítí kreditu za různé služby.⁹⁹ Mezi technickou ochranu lze zařadit i umístění počítače do prostoru, ve kterém dítě bude vždy, když bude připojeno online, v přítomnosti dospělé osoby, čímž budou jeho aktivity na internetu pod dohledem.¹⁰⁰

Někteří autoři vnímají kybernetickou kriminalitu jako jinou formu různých standartních trestných činů. Jako příklad lze uvést stalking a kyberstalking. Počítač je zde brán pouze jako nástroj k páčání počítačové kriminality. Takovým způsobem je možné zařadit do již existující kategorie trestného činu téměř každý čin kybernetické kriminality. Existují ovšem i nové formy kyberkriminality, které nelze k jednotlivým kategoriím trestných činů snadno zařadit. Jako příklad lze uvést sexting, webcam trolling apod.

⁹⁸ HEJDUK, Marek. Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1, s. 63-80. ISSN 1801-8211.

⁹⁹ KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. str. 61. ISBN 978-80-247-5595-3.

¹⁰⁰ HEJDUK, Marek. Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1, s. 63-80. ISSN 1801-8211.

Jedním z důležitých faktorů prevence i represe je spolupráce policie s jinými orgány. V současnosti se policejní sbory všech vyspělých států stále více zabývají problematikou související s výpočetní technikou. Například státy mezinárodní organizace INTERPOL hledají speciální metody identifikace a prevence kybernetické kriminality, pořádají různá školení či semináře pro své zaměstnance, aby byli schopni vytvářet potřebná ochranná opatření a jsou navrhovány i nové zákony, které jsou zaměřené na prevenci a represí počítačové kriminality. V České republice.¹⁰¹ V České republice lze mezi nejčastější tresty za spáchání počítačových mravnostních činů zařadit trest odnětí svobody, přičemž horní hranice tohoto trestu činí pět let, dále zákaz činnosti a propadnutí věci.¹⁰²

¹⁰¹ MUSIL, Stanislav. *Počítačová kriminalita: nástin problematiky : kompendium názorů specialistů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2000. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). str. 235. ISBN 80-86008-80-0.

¹⁰² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na problematiku týkající se mravnostní kriminality, která je páchaná v prostředí Internetu. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo detailněji představit tento aktuální fenomén, konkrétně vymezit základní pojmy související se zkoumaným jevem, dále definovat fenomenologii a etiologii mravnostní trestné činnosti a její projevy na Internetu a nakonec shrnout a zhodnotit prevenci počítačové mravnostní kriminality. Cíl bakalářské práce byl splněn.

První kapitola bakalářské práce vymezovala základní pojmy, kterými jsou morálka, mravnostní kriminalita a kybernetická kriminalita. Tato kapitola objasnila vznik počítačové mravnostní kriminality, která vznikla propojením tradičního druhu kriminality s novějším druhem, tedy propojením mravnostní a kybernetické kriminality. Další kapitola pojednávala o klasifikaci počítačové mravnostní kriminality z hlediska kombinace trestně právního a kriminologického pojetí. V této části bakalářské práce byly podrobněji popsány současné fenomény počítačové mravnostní kriminality, konkrétně dětská pornografie, sexting, kybergrooming, sextortion, webcam trolling a kyberstalking. Součástí podkapitol byly definice jednotlivých pojmů, stručné charakteristiky typických pachatelů a obětí, popis jejich prevence a případně i následky a rizika takového jednání. Třetí kapitola se věnovala fenomenologii mravnostní kriminality, která je páchána v prostředí Internetu. Stručně vymezila historii a vývoj Internetu a dále zkoumala dynamiku a strukturu registrovaných skutků počítačové mravnostní kriminality a počty pachatelů a obětí v roce 2021. Následující kapitola charakterizovala pachatele tohoto druhu kriminality. Její podstatou bylo rozdělení pachatelů do dvou skupin na deviantní a nedevariantní jedince. Část této kapitoly byla věnována také ženám jako pachatelkám. V poslední kapitole této bakalářské práce problematika týkající se prevence počítačové mravnostní kriminality. Bylo zde také nastíněno, jak by měla vypadat „ideální“ prevence mravnostní kriminality v prostředí Internetu.

Největším přínosem bakalářské práce je shrnutí poznatků o aktuálním fenoménu počítačové mravnostní kriminality. Je nutné podotknout, že ačkoli nejsou kybernetické trestné činy mravnostního charakteru dle statistik páchané nejčastěji,

jedná se o činy velice závažné. Tyto činy mohou zanechat oběti vážné psychické následky, které ji mohou doprovázet po celý život. Proto je nutné na tuto problematiku upozorňovat. Jedná se o kriminalitu velice latentní, z čehož vyplývá, že se oběť s pachatelem může na internetu setkat v podstatě kdykoli. O to více je tato kriminalita nebezpečnější. Bakalářská práce může být využita širokou veřejností jako zdroj informací, kterého lze využít jako shrnutí problematiky mravnostní kriminality v prostředí Internetu.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders DSM-5tm*. 5th ed. Washington, DC: American Psychiatric Publishing, c2013. ISBN 978-0-89042-555-8.

BLATNÍKOVÁ, Šárka. *Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-091-5.

BRAUN, Richard et. al. *Problematika dětské pornografie a její prevence na škole*. Praha: VÚP ve spolupráci s MŠMT, 2003. ISBN n.

BROWN, Jon. *Online Risk to Children: Impact, Protection and Prevention*. John Wiley, 2017. ISBN 9781118977576.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-86-4.

GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.

HULANOVÁ, Lenka. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. ISBN 978-80-7387-545-9.

CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.

JELÍNEK, Jiří. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021. Teoretik. ISBN 978-80-7502-499-2.

KOHOUT, Roman a Radek KARCHŇÁK. *Bezpečnost v online prostředí*. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, 2016. ISBN 978-80-260-9543-9.

KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. ISBN 9788088168157.

KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5595-3.

MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-320-8.

MUSIL, Stanislav. *Počítačová kriminalita: nástin problematiky : kompendium názorů specialistů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2000. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-86008-80-0.

SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-720-7.

VANÍČKOVÁ, Eva. *Komerční sexuální zneužívání dětí*. Praha: Česká společnost na ochranu dětí, 2004. Růžová linka. ISBN 80-239-3443-0.

WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání – pachatelé a oběti*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 80-7169-795-8.

ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4.

Časopisecké články

HEJDUK, Marek. Kriminologické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 1. ISSN 1801-8211.

HEJDUK, Marek a Zdeněk KOVAŘÍK. Počítačová mravnostní kriminalita. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2021, roč. 2021, č. 4, s. 67-92. ISSN 1801-8211

Kvalifikační práce

FEJTEK, Petr. *Prostituční chování dětí na internetu*. Hradec Králové, 2016. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky. Vedoucí práce Mgr. Iva Junová, Ph.D.

Zákonná úprava

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Webové stránky a elektronické zdroje

Co je sextortion - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/71-trivium/2421-co-je-sextortion>

Dětská prostituce – E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí – E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting/482-dtska-prostituce>

Deviace v aktivitě | Nakladatelství Portál. 302 Found [online]. Copyright © 2022 PORTÁL, s.r.o. [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/79668/>

Female Offenders in Child Sexual Abuse | IntechOpen. *IntechOpen - Open Science Open Minds | IntechOpen* [online]. Copyright © 2021 The Author [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.intechopen.com/online-first/77037>

Fenomenologie – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Fenomenologie>

Historie Internetu v datech – Sciencemag.cz. *Sciencemag.cz* [online]. Copyright © BillionPhotos.com [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://sciencemag.cz/historie-internetu-v-datech/>

Individuals using the Internet (% of population) - Czech Republic | Data. *World Bank Open Data | Data* [online]. Copyright © [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?locations=CZ>

Jak na Internet - Historie Internetu. *Jak na Internet - Jak na Internet* [online]. Copyright © 2021 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1205/historie-internetu/>

Johann Heinrich Lambert | Swiss-German scientist and philosopher | Britannica. *Encyclopedia Britannica | Britannica* [online]. Copyright © Photos.com [cit.

30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Johann-Heinrich-Lambert>

Kybergrooming: Online predátoři a kybergrooming. Kybergrooming: Online predátoři a kybergrooming [online]. Dostupné z: <http://kybergrooming.cz/#kybergrooming>

Kyberstalking - INTERNETEM BEZPEČNĚ. INTERNETEM BEZPEČNĚ - Užívejme internet bezpečnějším způsobem [online]. Copyright © 2018 INTERNETEM BEZPEČNĚ. Všechna práva vyhrazena. [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/rizika-online-komunikace/kyberstalking/>

Medicina.cz - První český zdravotnický portál. *Medicina.cz - První český zdravotnický portál* [online]. Copyright © Copyright 2001 [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://medicina.cz/clanky/2472/34/Erotografomanie/>

Morálka – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Mor%C3%A1lka>

Mýty o kybergroomingu (infografika) - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/z-nasi-kuchyne/2243-myty-o-kybergroomingu-infografika>

Pedofilie – Multimediaexpo.cz. *Multimediální česká otevřená encyklopedie - Multimediaexpo.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Pedofilie>

Pedofilie, hebefilie a efebofilie | Parafilik.cz. *Parafilik.cz - Nemůžete za své pocity, můžete za své činy* [online]. Dostupné z: <https://parafilik.cz/info/parafilie/pedofilie>

Počítačová mravnostní kriminalita - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 23.08.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocitacova-mravnostni-kriminalita.aspx>

Prohlížeč | MKN-10 klasifikace. *Prohlížeč | MKN-10 klasifikace* [online]. Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F64>

Sexting a jeho rizika (animace) - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting/2436-sexting-a-jeho-rizika-animace>

Sextortion – Bullyid Indonesia. *Bullyid Indonesia – Psychologist & Lawyer for victims of online harassment* [online]. Copyright © 2022 Bullyid Indonesia. Bullyid Indonesia is a registered charity, legally registered as Yayasan Nindya Miesye Agita in Indonesia [cit. 05.02.2022]. Dostupné z: <https://bullyid.org/sextortion/>

Sextortion (webcam blackmail) - National Crime Agency. *Home - National Crime Agency* [online]. Copyright © Crown Copyright [cit. 05.02.2022]. Dostupné z: <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/crime-threats/kidnap-and-extortion/sextortion-webcam-blackmail>

Téměř každé šesté dítě sdílí své intimní fotografie a videa. Nezdráhají se ani videochatů nebo osobních schůzek s cizími lidmi - E-Bezpečí. *Projekt E-bezpečí - E-Bezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/tiskove-zpravy/1246-vyzkum-sexting-2017>

Vývoj registrované kriminality v roce 2021 - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 02.03.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=22673594&docType=ART>

What is ephedophilia? Some say attraction to teens is not the same as paedophilia. *Latest Breaking News | Business, Technology, Political & Sport News | IBTimes UK | IBT* [online]. Copyright © Copyright 2022 [cit. 30.01.2022]. Dostupné z: <https://www.ibtimes.co.uk/are-kevin-spacey-roy-moore-ephedophiles-some-say-attraction-teens-not-paedophilia-1647758>

Seznam příloh

Graf 1: TSK 202 – sexuální nátlak (§ 186)	33
Graf 2: TSK 241 – šíření pornografie (§ 191)	34
Graf 3: TSK 290 – ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192, 193, 194)	35
Graf 4: Struktura registrovaných počítačových mravnostních skutků v ČR – rok 2021.....	36
Graf 5: Struktura počítačové mravnostní kriminality dle osoby pachatele v roce 2021	37
Graf 6: Struktura počítačové mravnostní kriminality dle objektu napadení v roce 2021	38